

LR Finanšu ministrijas
Projektu vērtēšanas departamentam
Smilšu iela 1,
Rīga, LV – 1050

Rīga, 2007. gada 21. maijā

Saskaņā ar 2007. gada 23. martā noslēgto Pakalpojumu līgumu Nr. FM 2007/KF-13 zvērinātu advokātu birojs „Kronbergs & Čukste” ir veicis detalizētu tiesību aktu analīzi ar mērķi noskaidrot, vai tiesību akti pieļauj gadījumu, ka atbalsts saņēmējs pieprasa kompensāciju par vieniem un tiem pašiem veiktajiem darbiem, saņemtajiem pakalpojumiem, piegādātajām precēm vai veiktajiem būvdarbiem, kā arī kompensē personāla atlīdzību no diviem vai vairākiem publiskajiem finansēšanas avotiem, kā arī vai tiesību akti pieļauj, ka rēķins tiek apmaksāts no diviem vai vairākiem publiskajiem finansēšanas avotiem (turpmāk tekstā – dubultās finansēšanas risks). Lai gūtu pilnīgu priekšstatu par dubultās finansēšanas risku bez tiesību aktu analīzes tika izvērtēta arī pastāvošā prakse un mehānismi, kas ieviesti ar mērķi samazināt dubultā finansējuma risku. Papildus tika skatītas tiesību aktu vājās puses un sniegti priekšlikumi situācijas risināšanai.

Ziņojums ir veidots no divām daļām. Proti, A. daļā - Dubultā finansējuma risks rēķinu līmenī, un B. daļā – Dubultā finansējuma risks projektu līmenī. Ziņojuma A. daļā ir sniegts pārskats par to, vai vispārējie tiesību akti, kuri attiecas ne tikai uz noteiktajiem publiskā finansējuma avotiem, pieļauj dubultā finansējuma iespējamību rēķinu līmenī. Savukārt šī ziņojuma B. daļā katram publiskā finansējuma veidam un ar to saistītā dubultā finansējuma riska analīzei ir veltīta atsevišķa šī ziņojuma sadaļa. Ziņojuma B. daļas I. sadaļā ir apskatīts Kohēzijas fonds, II. sadaļā – Eiropas Savienības struktūrfondi (Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Eiropas Sociālais fonds, Eiropas Lauksaimniecības vadību un garantiju fonds un Zivsaimniecības vadības finansēšanas instruments), III. sadaļā – TEN – T projekti, savukārt ziņojuma IV. sadaļā - Valsts investīciju programma. Attiecībā uz katru publiskā finansējuma veidu un ar to saistītās dubultā finansējuma risku šajā ziņojumā ir analizēti Eiropas Savienības tiesību akti, Latvijas Republikas tiesību akti.

Šajā ziņojumā ar dubultā finansējuma risku ir saprotams: 1) risks, ka viens un tas pats rēķins var tikt apmaksāts no diviem (vai vairāk) dažādiem publiskā finansējuma avotiem – rēķinu līmenī; 2) risks, ka viena projekta vienas un tās pašas izmaksas tiek kompensētas no diviem (vai vairāk) publiskā finansējuma avotiem – projektu līmenī.

Ar cieņu
Vineta Čukste
Zvērināta advokāte / Partnere

Tehniskās palīdzības projekts Kohēzijas fonda vadošajai iestādei Latvijā palīdz mazināt ekonomiskās un sociālās atšķirības Eiropas Savienības pilsoņu vidū

Satura rādītājs

Kopsavilkums	3
A. Dubultā finansējuma risks rēķinu līmenī	5
I. Rēķina un tā izrakstīšanas kārtības tiesiskais regulējums.....	5
II. Rēķina formas neievērošanas un dubultas apmaksas tiesiskās sekas	5
III. Rēķina dubultas apmaksas tiesiskās sekas no civiltiesiskā viedokļa	6
IV. Atbildība par noteiktās kārtības neievērošanu.....	6
B. Dubultā finansējuma risks projektu līmenī	8
I. Dubultā finansēšana Kohēzijas fonda ietvaros	8
II. Dubultā finansēšana Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros	14
III. Dubultā finansēšana TEN – T projektu ietvaros	24
IV. Dubultā finansēšana Valsts investīciju programmas ietvaros	28
Pielikums Nr. 1. – Ziņojumā analizētie Eiropas Savienības un Latvijas Republikas normatīvie akti	30

Kopsavilkums

A. Dubultās finansēšanas risks rēķinu līmenī

- Lai tiktu ievēroti grāmatvedības kārtšanas noteikumu un izrakstītais rēķins būtu spēkā un saistošs tā saņēmējam, rēķinā kā adresātam ir jābūt norādītam tā konkrētajam saņēmējam un ievēroti citi rēķina sastādīšanas noteikumi. Pamatojoties uz augstāk minēto, secināms, ka gadījumā, ja par vienu un to pašu pakalpojumu tiek izrakstīti divi rēķini ar dažādiem adresātiem (saņēmējiem) un numuriem, šie rēķini ir uzskatāmi par diviem dažādiem dokumentiem.
- Vadoties no Latvijas Republikas normatīvo aktu regulējuma, nav iespējama situācija, ka, pamatojoties uz vienu un to pašu rēķinu, ja tas noformēts atbilstoši normatīvo aktu prasībām (tajā skaitā adresēts konkrētam saņēmējam un ar atsevišķu numuru), var pieprasīt veikt samaksu par vieniem un tiem pašiem sniegtajiem pakalpojumiem vai veiktajiem darbiem arī no cita avota (adresēta) nekā norādīts rēķinā, jo pretējā gadījumā tiks pārkāpti grāmatvedības kārtšanas un organizācijas noteikumi (t.i., saņēmējam, kurš nav norādīts kā adresāts rēķinā, nebūs iespējas veikt korektus ierakstus grāmatvedības reģistros);
- Gadījumā, ja finansējuma pieprasītājs tomēr pieņemtu rēķina apmaksu dubultā (t.i. trešā persona, kura nav rēķina adresāts, apmaksā rēķinu), tad finansētājam, kurš dubultā apmaksājis rēķinu, rastos prasījuma tiesības pret finansējuma saņēmēju par naudas summas atmaksu iedzīvošanās dēļ saskaņā ar Civillikuma 2391. pantu;
- Saskaņā ar grāmatvedības kārtšanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem viena un tā paša rēķina apmaksā divas reizes no dažādiem publiskajiem finansēšanas avotiem nav pieļaujama. Ja tomēr tiek pieļauta viena un tā paša rēķina apmaksā divas reizes no dažādiem avotiem, iesaistīto pušu atbildīgās amatpersonas var tikt sauktas pie administratīvās vai kriminālatbildības.

B. Dubultā finansējuma risks projektu līmenī

1. Dubultā finansējuma risks Kohēzijas fonda ietvaros

Pamatojoties uz šajā ziņojumā veikt analīzi, secināms, ka dubultā finansējuma riska iespējamība Kohēzijas fonda ietvaros ir minimāla. Proti, risks tiek samazināts sekojošu iemeslu dēļ:

- Kohēzijas fonda ietvaros atbalsts tiek sniegts tikai liela mēroga projektiem infrastruktūras attīstībai vides aizsardzības un transporta jomās;
- Pastāv ierobežots projekta iesniedzēju / atbalsta saņēmēju loku – projekta iesniedzējs nevar būt fiziska persona;
- Jebkurš publiskais finansējums atkarībā no tā veida un specifikas attiecas uz noteiktām nozarēm. Attiecīgo nozaru ministrijas rīcībā vajadzētu būt pietiekošai informācijai, lai novērstu dubultā finansējuma risku Kohēzijas fonda ietvaros;
- Eiropas Savienības regulās ir iekļauts dubultā finansējuma aizliegums. Eiropas Savienības regulas ir tieši piemērojamas Latvijas Republikas tiesību sistēmā, attiecīgi, Latvijā dubultā finansējuma risks ir aizliegts;
- Lai nodrošinātu dubultā finansējuma aizlieguma realizāciju praksē, Latvijā pastāv mehānisms, kas samazina dubultā finansējuma risku pirms projekta apstiprināšanas, izvērtējot projekta iesniegumu, un projekta īstenošanas laikā, realizējot finanšu kontroli.

2. Dubultā finansējuma risks Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros

Pamatojoties uz šajā ziņojumā veikt analīzi, secināms, ka dubultā finansējuma riska iespējamība Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros ir minimāla. Proti, risks tiek samazināts sekojošu iemeslu dēļ:

- Katram Eiropas Savienības struktūrfondam ir savs noteikts mērķis. Attiecīgi, projektu, kas neatbilst noteiktam mērķim, izmaksas netiks kompensētas;
- Eiropas Savienības struktūrfondu prioritātes konkretizētas Latvijas Attīstības plānā (Vienotajā programmdokumentā) 1. mērķa programmā 2004. – 2006. gadam un Programmas papildinājumā un tieši attiecībā uz ELVGF papildus prioritātes tiek konkretizētas Latvijas lauku attīstības plānu Lauku attīstības programmas īstenošanai 2004. – 2006. gadam, kurā ir sīkāk norādītas konkrēti uz lauksaimniecību attiecināmās prioritātes;
- Latvijas Attīstības plānā precizēts, kuras ietvertās prioritātes tiks finansētas no konkrētiem Eiropas Savienības struktūrfondu;
- Jebkurš publiskais finansējums atkarībā no tā veida un specifikas attiecas uz noteiktām nozarēm. Attiecīgo nozaru ministrijas rīcībā vajadzētu būt pietiekošai informācijai, lai novērstu dubultā finansējuma risku Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros;
- Eiropas Savienības regulās ir iekļauts dubultā finansējuma aizliegums. Eiropas Savienības regulas ir tieši piemērojamas Latvijas Republikas tiesību sistēmā, attiecīgi, Latvijā dubultā finansējuma risks ir aizliegts;
- Lai nodrošinātu dubultā finansējuma aizlieguma realizāciju praksē, Latvijā pastāv mehānisms, kas samazina dubultā finansējuma risku pirms projekta apstiprināšanas, izvērtējot projekta iesniegumu, un projekta īstenošanas laikā, realizējot finansu kontroli.

3. Dubultā finansējuma risks TEN- T projektu ietvaros

Pamatojoties uz šajā ziņojumā veikt analīzi, secināms, ka dubultā finansējuma riska iespējamība TEN-T projektu ietvaros ir minimāla. Proti, risks tiek samazināts sekojošu iemeslu dēļ:

- TEN-T projektu finansiālais atbalsts tiek piešķirts tikai jau konkrētiem un zināmiem projektiem, kuru pabeigšana ir finansiāli šķēršļi, kā arī tikai tiem projektiem, kas atbilst noteiktam TEN-T projektu mērķim un priekšnoteikumiem;
- Pastāv ierobežots projekta iesniedzēju / atbalsta saņēmēju loku – projekta iesniedzējs nevar būt fiziska persona;
- Jebkurš publiskais finansējums atkarībā no tā veida un specifikas attiecas uz noteiktām nozarēm. Attiecīgo nozaru ministrijas rīcībā vajadzētu būt pietiekošai informācijai, lai novērstu dubultā finansējuma risku TEN- T projektu ietvaros;
- Eiropas Savienības regulās ir iekļauts dubultā finansējuma aizliegums. Eiropas Savienības regulas ir tieši piemērojamas Latvijas Republikas tiesību sistēmā, attiecīgi, Latvijā dubultā finansējuma risks ir aizliegts;
- Lai nodrošinātu dubultā finansējuma aizlieguma realizāciju praksē, Latvijā pastāv mehānisms, kas samazina dubultā finansējuma risku projekta īstenošanas laikā, realizējot finansu kontroli.

4. Dubultā finansējuma risks Valsts investīciju programmas ietvaros

Pamatojoties uz šajā ziņojumā veikt analīzi, secināms, ka dubultā finansējuma riska iespējamība VIP ietvaros ir minimāla. Proti, risks tiek samazināts sekojošu iemeslu dēļ:

- plānojot valsts budžetu, tiek plānotas noteiktas VIP prioritātes, kuru ietvaros arī tiks atbalstīti noteikti projekti. Attiecīgi, projektu, kas neatbilst noteiktām prioritātēm, izmaksas netiks kompensētas;
- Jebkurš publiskais finansējums atkarībā no tā veida un specifikas attiecas uz noteiktām nozarēm. Attiecīgo nozaru ministrijas rīcībā vajadzētu būt pietiekošai informācijai, lai novērstu dubultā finansējuma risku VIP ietvaros.

A. Dubultā finansējuma risks rēķinu līmenī

Šajā ziņojuma daļā ir analizēts jautājums par to, vai vispārēji tiesību akti, kuri attiecas ne tikai uz publiskajiem finansēšanas avotiem, pieļauj situāciju, ka rēķins par vieniem un tiem pašiem sniegtajiem pakalpojumiem vai veiktajiem darbiem tiek apmaksāts no diviem vai vairākiem avotiem. Lai noskaidrotu vai normatīvie akti pieļauj situāciju, ka rēķins par vieniem un tiem pašiem sniegtajiem pakalpojumiem vai veiktajiem darbiem tiek apmaksāts no diviem vai vairākiem avotiem, ir jānoskaidro:

1. rēķina un tā izrakstīšanas kārtības tiesiskais regulējums;
2. rēķina formas neievērošanas un dubultas apmaksas tiesiskās sekas no grāmatvedības viedokļa;
3. rēķina dubultas apmaksas tiesiskās sekas no civiltiesiskā viedokļa;
4. atbildība par noteiktās kārtības neievērošanu.

I. Rēķina un tā izrakstīšanas kārtības tiesiskais regulējums

Rēķina un tā izrakstīšanas kārtības tiesiskais regulējums primāri jāskata likumā „Par grāmatvedību”, kas nosaka, rēķina saturu un izrakstīšanas kārtību. Šis likums arī nosaka, ka grāmatvedībā uzskatāmi atspoguļojami visi uzņēmuma saimnieciskie darījumi, kā arī katrs fakts vai notikums, kas rada pārmaiņas uzņēmuma mantas stāvoklī. Tātad, uzņēmuma grāmatvedībā ir jāatspoguļo naudas plūsma, kas tiek pamatota ar dokumentu. Likuma „Par grāmatvedību” 7. pants nosaka, ka grāmatvedības reģistros nedrīkst izdarīt ierakstus, kuri nav pamatoti ar attaisnojuma dokumentu. Naudas izdošanas vai saņemšanas attaisnojošais dokuments ir rēķins. Rēķinam likumā „Par grāmatvedību” ir noteikti obligātie rekvizīti – uzņēmuma nosaukums un reģistrācijas numurs, juridiskā adrese, rēķina numurs un datums, saimnieciskā darījuma apraksts un pamatojums, daudzums un summas, adresāts un par rēķinā sniegtās informācijas pareizību atbildīgo personu paraksti. Šādas prasības dokumentu noformēšanā nosaka 23.04.1996. Ministru kabineta noteikumi nr.154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi”, nosakot, ka tās ir obligātas, lai dokuments būtu spēkā attiecībā pret tā saņēmēju.

II. Rēķina formas neievērošanas un dubultas apmaksas tiesiskās sekas

Kā noskaidrots augstāk, rēķins ir grāmatvedības dokuments, kas attaisno grāmatvedības reģistros izdarītos ierakstus. Rēķina saturu un izrakstīšanas kārtību nosaka likums „Par grāmatvedību” un citi normatīvie akti. Lai tiktu ievēroti grāmatvedības kārtības noteikumi un izrakstītais rēķins būtu spēkā un saistošs tā saņēmējam, rēķinā kā adresātam ir jābūt norādītam tā konkrētajam saņēmējam un ievēroti citi rēķina sastādīšanas noteikumi. Pamatojoties uz augstāk minēto secināms, ka gadījumā, ja par vienu un to pašu pakalpojumu tiek izrakstīti divi rēķini ar dažādiem adresātiem (saņēmējiem) un numuriem, šie rēķini ir uzskatāmi par diviem dažādiem dokumentiem.

Gadījumā, ja rēķina saņēmējs apmaksātu rēķinu, kurš nav noformēts atbilstoši normatīvo aktu prasībām vai nav adresēts viņam, apmaksātājs nevarētu šo rēķinu izmantot kā attaisnojošu dokumentu grāmatvedības ieraksta izdarīšanai par naudas pārskaitīšanu. Un arī pretēji, ja rēķina izrakstītājs saņemtu naudu saskaņā ar rēķinu, kas neatbilst normatīvo aktu prasībām vai saņemtu naudu no maksātāja, kuram nav izrakstīts rēķins, naudas saņēmējs nevarētu šo rēķinu izmantot kā attaisnojošu dokumentu grāmatvedības ieraksta izdarīšanai par naudas saņemšanu. Rezultātā, ja ieraksts netiktu veikts vai veikts uz dokumenta pamata, kas nav atzīstams par attaisnojošu dokumentu, netiktu ievērotas likuma „Par grāmatvedību” prasības par grāmatvedības kārtību uzņēmumā.

Tāpat jānorāda, ka, kaut arī 21.10.2003. Ministru Kabineta noteikumi nr.585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtību un organizāciju” paredz iespēju, ka rēķinam tiek izgatavoti vairāki eksemplāri, to saturs nedrīkst atšķirties. Pretējā gadījumā rēķina oriģinālu noraksti nebūs uzskatāmi par norakstiem, bet gan par atsevišķiem

jauniem rēķiniem. Savukārt, ja finansētājs apmaksās rēķinu, kurā kā adresāts nav norādīts finansētājs, tad nebūs ievēroti noteikumi par attaisnojošiem dokumentiem, kādi noteikti saskaņā ar likumu Par grāmatvedību un 21.10.2003. Ministru Kabineta noteikumi nr.585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju”, un dotais rēķins nebūs uzskatāms par attaisnojuma dokumentu.

Vadoties no Latvijas Republikas normatīvo aktu regulējuma, nav iespējama situācija, ka, pamatojoties uz vienu un to pašu rēķinu, ja tas noformēts atbilstoši normatīvo aktu prasībām (tajā skaitā adresēts konkrētam saņēmējam un ar atsevišķu numuru), var pieprasīt veikt samaksu par vieniem un tiem pašiem sniegtajiem pakalpojumiem vai veiktajiem darbiem arī no cita avota (adresēta) nekā norādīts rēķinā, jo pretējā gadījumā tiks pārkāpti grāmatvedības kārtošānu un organizācijas noteikumi (t.i., saņēmējam, kurš nav norādīts kā adresāts rēķinā, nebūs iespējas veikt korektus ierakstus grāmatvedības reģistros).

III. Rēķina dubultas apmaksas tiesiskās sekas no civiltiesiskā viedokļa

Rēķinu apmaksas pienākums par sniegtajiem pakalpojumiem vai piegādātajām precēm izriet no līgumiem, kas slēgti starp diviem vai vairākiem līdzējiem un kuru noslēgšanas rezultātā rodas saistības. Šādas saistības pamatā tiek regulētas ar noslēgtajā līgumā iekļautajiem nosacījumiem un tiesību normām, kas ietvertas Civillikuma Saistību tiesību daļā.

Kaut arī noslēgtais līgums var saturēt nosacījumus, kas papildina vai pārgroza Civillikuma normas, vai nosaka kādas konkrētas Civillikuma normas piemērošanas nepieciešamību noteiktu faktisko apstākļu iestāšanās gadījumā, faktiskie apstākļi, kuri saistīti ar rēķinu apmaksāšanu, parasti ir jau iepriekš paredzami, tādēļ iepriekš paredzams ir arī tas, kādas tiesību normas attiecībā uz rēķinu apmaksu varētu tikt piemērotas – proti, Civillikuma Saistību tiesību daļā ietvertās tiesību normas.

Kā jau norādīts iepriekš, par vienu dokumentu nevar tikt uzskatīti divi vai vairāki rēķini ar dažādiem adresātiem un dažādiem dokumentu numuriem. Sekojoši gadījumos, kad viens rēķins ir nosūtīts vairākiem finansēšanas avotiem, viens no šiem rēķiniem būs oriģināls, bet atlikušie - noraksti.

Saskaņā ar Civillikuma 1811. pantu katra saistību tiesība izbeidzas pati no sevis, kad izpildīta tai atbilstošā parādnieka saistība. No augstāk minētā izriet, ka gadījumā, ja apmaksāts gan rēķins, gan kāds no tā norakstiem, naudas saņēmējam nebūs tiesiska pamata otrreizējai attiecīgās naudas summas pieņemšanai ne tikai no grāmatvedības kārtošānu viedokļa, bet arī no Civillikuma viedokļa. Saistība, uz kuras pamata izrakstīts rēķins vai tā noraksts, būs jau izpildīta un naudas saņēmējam nebūs tiesiska pamata pieņemt otru maksājumu, kā arī otrai saņemtajai summai nebūs attaisnojuma dokumenta, uz kura pamata iegrāmatot saņemto summu.

Līdz ar to finansējuma pieprasītājam būs jāatmaksā otrreiz saņemtās naudas summas, pretējā gadījumā finansējuma saņēmējs nebūs ievērojis likumu Par grāmatvedību un 21.10.2003. Ministru Kabineta noteikumus nr.585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju”.

Gadījumā, ja finansējuma pieprasītājs tomēr pieņemtu rēķina apmaksu dubultā, tad finansētājam, kurš dubultā apmaksājis rēķinu, rastos prasījuma tiesības pret finansējuma saņēmēju par naudas summas atmaksu iedzīvošanās dēļ, saskaņā ar Civillikuma 2391.pantu.

IV. Atbildība par noteiktās kārtības neievērošanu

Komersantiem, kooperatīvajām sabiedrībām, biedrībām un nodibinājumiem, iestādēm, kuras tiek finansētas no valsts budžeta vai pašvaldību budžetiem, valsts vai pašvaldību aģentūrām, citām juridiskajām un fiziskajām personām, kas veic saimniecisko darbību ir jāievēro Latvijas Republikā spēkā esošās tiesību normas, kas regulē

grāmatvedības kārtošānu. Grāmatvedības kārtošānas noteikumus nosaka Latvijas Republikas likums „Par grāmatvedību” un citi normatīvie akti. Uzņēmumam saskaņā ar likumu „Par grāmatvedību” ir pienākums kārtot grāmatvedību un par tās atbilstošu kārtošānu ir atbildīgs uzņēmuma vadītājs.

Lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto grāmatvedības kārtošānas kārtību likumā ir paredzēta administratīvā atbildība par grāmatvedības kārtošānas kārtības neievērošanu. Administratīvā pārkāpuma kodeksa 166.⁶pants nosaka, ka par normatīvajos aktos noteikto grāmatvedības kārtošānas nosacījumu neievērošanu uzliek naudas sodu no LVL 150,- līdz LVL 250,-. Ja atkārtoti gada laikā tiek konstatēts, ka uzņēmumā neievēro normatīvajos aktos noteiktos grāmatvedības kārtošānas nosacījumus, tad saskaņā ar Krimināllikuma 217.pantu, par grāmatvedības kārtošānu atbildīgā persona var tikt saukta pie kriminālatbildības. Par šādu noziedzīgu nodarījuma izdarīšanu atbildīgā amatpersona var tikt sodīta ar piespiedu darbu vai naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

Ņemot vērā augstāk minēto, jāsecina, ka saskaņā ar grāmatvedības kārtošānu regulējošajiem normatīvajiem aktiem, viena un tā paša rēķina apmaksa divas reizes no dažādiem publiskajiem finansēšanas avotiem nav pieļaujama. Ja tomēr tiek pieļauta viena un tā paša rēķina apmaksa divas reizes no dažādiem publiskajiem finansēšanas avotiem, iesaistīto pušu atbildīgās amatpersonas var tikt sauktas pie administratīvās atbildības vai kriminālatbildības.

B. Dubultā finansējuma risks projektu līmenī

I. Dubultā finansēšana Kohēzijas fonda ietvaros

Lai noskaidrotu atbildi uz jautājumu, vai tiesību akti Kohēzijas fonda ietvaros pieļauj gadījumu, ka atbalsta saņēmējs pieprasa kompensāciju par vieniem un tiem pašiem veiktajiem darbiem, saņemtajiem pakalpojumiem, piegādātajām precēm un veiktajiem būvdarbiem, kā arī kompensē personāla atlīdzību no diviem vai vairākiem publiskās finansēšanas avotiem, tika analizēti gan Latvijas Republikas, gan Eiropas Savienības normatīvie akti, kuri attiecināmi uz Kohēzijas fonda finansējuma plānošanas periodu laika posmā no 2000. – 2007. gadam.

1. Kohēzijas fonda mērķi un atbalstāmie projekti

Lai uzsāktu sīkāku dubultā finansējuma riska analīzi, svarīgi būtu noskaidrot Kohēzijas fonda mērķi un atbalstāmos projektus. Katram publiskajam finansējumam ir savs specifiskais mērķis un atbalstāmo projektu prasības. Lai tiktu sniegts finansiālais atbalsts noteikta projekta realizācijai, pieteiktajam projektam ir jāatbilst noteiktam publiskā finansējuma mērķim un atbalstāmo projektu prasībām. Attiecīgi, dubultā finansējuma risks var parādīties gadījumos, kad publisko finansējumu mērķi un atbalstāmie projekti pārklājas vai arī ir ļoti līdzīgi. Un tieši šī iemesla dēļ Kohēzijas fonda mērķa un atbalstāmo projektu noskaidrošana un salīdzināšana ar citiem publiskajiem finansējumiem ir nozīmīga.

Kohēzijas fonda mērķis ir sociālo un ekonomisko atšķirību izlīdzināšana, un Kohēzijas fonda atbalstāmie projekti ir, pirmkārt, kuru summa ir vismaz 10 miljoni Euro, otrkārt, kuri attiecas uz vides aizsardzības un transporta jomu un, treškārt, kuru iesniedzēji nav fiziskas personas.

No Kohēzijas fonda mērķa un atbalstāmo projektu analīzes var secināt, ka Kohēzijas fondu atbalstīto projektu izmaksas netiktu kompensētas, ja projekta summa nenasniegtu vismaz 10 miljonus Euro, ja projektu iesniegtu fiziska persona, ja projekts būtu iesniegts par kādu citu jomu, nevis par vides un transporta jomu un ja projekta mērķis nebūtu sociālo un ekonomisko atšķirību izlīdzināšana.

Teorētiski dubultā finansējuma risks varētu parādīties gadījumos, kad vairāki publiskā finansējuma avotu mērķi un atbalstītie projekti pārklātos un būtu vienādi. Tomēr dubultā finansējuma risks tiek samazināts līdz minimumam, jo Kohēzijas fonda ietvara dokumentā tiek konkretizēti uzdevumi un tie projekti, kuri potenciāli varētu saņemt atbalstu Kohēzijas fonda ietvaros. Tādējādi tiek izslēgta iespēja, ka Kohēzijas fonda finansējumu saņems cits projekts, kas neatbilst Kohēzijas fonda ietvara dokumenta minētajiem uzdevumiem un potenciālajiem projektiem. Kā arī analizējot Kohēzijas fonda mērķi un atbalstāmos projektus un ERAF, ESF, ELVG, ZVFI, VIP un finansiālā atbalsta Eiropas komunikāciju tīklu jomā mērķus un atbalstāmos projektus, var secināt, ka iespējamība, ka projektu izmaksas varētu tikt kompensētas no Kohēzijas fonda un ERAF, ESF, ELVG, ZVFI, VIP vai finansiālā atbalsta Eiropas komunikāciju tīklu jomā ir minimāla, katram publiskajam finansējumam ir savs mērķis un atbalstāmo projektu prasības, un vismaz teorētiski tiem nevajadzētu pārklāties ar cita fonda mērķi un atbalstāmajiem projektiem. Šāds secinājums iespējams, jo ERAF, ESF, ELVG, ZVFI, VIP vai finansiālā atbalsta Eiropas komunikāciju tīklu jomā mērķi un atbalstāmie projekti atšķiras no Kohēzijas fonda mērķa un atbalstāmajiem projektiem. Attiecīgi to projektu izmaksas, kas neatbilst Kohēzijas fonda mērķim un atbalstāmo projektu prasībām, netiek kompensētas. Papildus norādām, ka dubultā finansējuma riskam praksē jābūt minimizētām, ņemot vērā, ka jebkurš publiskais finansējums atkarībā no tā veida un specifikas attiecas uz noteiktām nozarēm. Savukārt attiecīgo nozaru ministrijas rīcībā vajadzētu būt pietiekošai informācijai, lai novērstu dubultā finansējuma risku.

2. Dubultā finansējuma aizliegums un tā regulējums Eiropas Savienības tiesību aktos

Lai noskaidrotu, vai Eiropas Savienības tiesību akti pieļauj dubultā finansējuma risku Kohēzijas fonda ietvaros, tika analizētas vairākas uz Kohēzijas fondu attiecināmās Eiropas Savienības regulas, kuras Latvijai kā Eiropas Savienības dalībvalstij ir tieši piemērojamas.

Eiropas Savienības regulas aizliedz dubulto finansēšanu Kohēzijas fonda ietvaros, paredzot, ka Kohēzijas fondu atbalstīto projektu izmaksas nevar tikt kompensētas no citiem fondiem. Šāds aizliegums ir iekļauts Padomes regulā Nr. 1164/94 par Kohēzijas fonda izveidi. Proti, dotās regulas 9. pants paredz, ka ar projektu saistītie izdevumu posteņi nedrīkst gūt labumu vienlaicīgi no Kohēzijas fonda un citiem fondiem: Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda, Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Reģionālā attīstības fonda un Zivsaimniecības virzības finansēšanas līdzekļiem. Līdzīgs dubultā finansējuma aizliegums ir iekļauts arī 1999. gada 21. jūnija Padomes regulas Nr. 1260/1999, kas nosaka vispārīgus noteikumus par struktūrfondiem, 28. pantā, kurš paredz, ka viens pasākums nedrīkst saņemt finansējumu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālais fonda, Eiropas Lauksaimniecības vadības un garantijas fonda, Vadības nodaļu un Zivsaimniecības vadības finansēšanas fonda.

Lai gan Eiropas Savienības regulās tieši nav norādīts tiesību subjekts, kurš būtu atbildīgs par dubultā finansējuma riska novēršanu, tomēr netieši Eiropas Savienības dalībvalsts pienākums ir ietverts Padomes regulas Nr. 1164/94 par Kohēzijas fonda izveidi 10. panta ceturtā daļā. Proti, dalībvalstij, iesniedzot projekta pieteikumu apstiprināšanai Eiropas Komisijai, ir jānodrošina, ka projekta pieteikumā ir iekļauta visa attiecīgā informācija ar vajadzīgajiem pierādījumiem par to, ka projekts atbilst dotās regulas nosacījumiem, tātad arī nosacījumiem par dubultā finansējuma aizliegumu. Netieši uz dalībvalsts atbildību par dubultā finansējuma novēršanu projekta īstenošanas gaitā norāda, piemēram, Padomes regulas Nr. 1164/94 par Kohēzijas fonda izveidi 12. pants, kurā noteikts, ka dalībvalstis pirmajā instancē uzņemas atbildību par projektu finanšu kontroli, to veiktajos pasākumos citu starpā paredzot arī nodrošinājumu, ka projekti tiek pārvaldīti saskaņā ar visiem attiecīgajiem Kopienas likumiem un ka dalībvalstu rīcībā nodotie līdzekļi tiek izmantoti saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem. Lai nodrošinātu šo augstāk minēto pienākumu veikšanu, dalībvalstīm ir jāpieņem attiecīgi normatīvie un administratīvie akti, ar kuriem dalībvalstij ir jāiepazīstina arī Eiropas Komisija.

Arī Komisijas regula Nr. 1386/2002, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes regulai nr. 1164/94 attiecībā uz tādas palīdzības pārvaldības un kontroles sistēmām, kura piešķirta no Kohēzijas fonda, netieši norāda uz dalībvalstu atbildību par dubultā finansējuma nepieļaušanu. Proti, dotās regulas 4. pantā ir noteikts, ka dalībvalstīm jāievieš tādas pārvaldības un kontroles sistēmas, kuras ietvertu procedūras pieprasīto izdevumu patiesuma pārbaudei, ieskaitot pārbaudi par to, vai izdevumi atbilst nosacījumiem, kuri pieļauj to kompensāciju no Kohēzijas fonda. Sekojoši, dalībvalstu pārvaldības un kontroles sistēmām ir jānodrošina, ka attiecīgie izdevumi netiek finansēti no Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda, Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Reģionālā attīstības fonda un Zivsaimniecības virzības finansēšanas līdzekļiem, jo šādā veidā finansēti izdevumi saskaņā ar Padomes regulas Nr. 1164/94 par Kohēzijas fonda izveidi 9. pantu nevar tikt finansēti arīžan no Kohēzijas fonda līdzekļiem.

3. Dubultā finansējuma risks un tā novēršanas regulējums Latvijas Republikas tiesību aktos

Analizējot uz Kohēzijas fondu attiecināmos Latvijas Republikas tiesību aktus, tiesību norma, kas noteiktu tiešu dubultā finansējuma aizliegumu Kohēzijas fonda ietvaros, netika konstatēta. Dubultā finansējuma aizliegums Latvijā parādās caur Eiropas Savienības regulās iekļauto aizliegumu. Tomēr dubultā finansējuma tieša aizlieguma ietveršana tiesību aktos negarantē šāda riska novēršanu arī praksē, tāpēc svarīgi būtu noskaidrot, vai Latvijā pastāv mehānisms, kas nodrošinātu dubultā finansējuma riska novēršanu un kuri subjekti ir atbildīgi par šāda mehānisma nodrošināšanu. Pētot finansējuma novēršanas mehānismus, tiks analizēti divi posmi: pirmkārt, posms pirms projekta apstiprināšanas, otrkārt, posms projekta īstenošanas gaitā.

3.1. Dubultā finansējuma riska novēršana mehānisms pirms projekta apstiprināšanas

Dubultā finansējuma riska novēršana pirms projekta apstiprināšanas ir nepieciešama, lai jau pašā sākumā varētu konstatēt, vai konkrētais pieteiktais projekts jau netiek finansēts no kāda cita publiskā finansējuma avota. Tādējādi tiktu nodrošināts, ka projekts, kura izmaksas jau tiek kompensētas no kāda publiskā finansējuma avota, netiktu apstiprināts un attiecīgi dubultā finansējuma risks būtu novērsts jau pirms projekta apstiprināšanas.

1) Projekta iesnieguma izvērtēšana kā viens no dubultā finansējuma riska novēršanas mehānismiem pirms projekta apstiprināšanas

Analizējot Latvijas Republikas tiesību aktus, tika secināts, ka dubultā finansējuma riska novēršanas mehānisms pirms projekta apstiprināšanas posmā ir projekta iesnieguma izvērtēšana. Iesniegtā projekta iesnieguma pārbaudi pirms tā virzības apstiprināšanai veic Starptautiskā institūcija un Vadošā iestāde. Saskaņā ar Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projektu vadības likuma III. nodaļas „Projekta iesnieguma iesniegšana, saskaņošana un apstiprināšana”, projekta iesnieguma atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām budžeta un finanšu jomā pirms projekta apstiprināšanas izvērtē gan Starptautiskā institūcija (pirms projekta iesniegšanas Vadošajā iestādē), gan Vadošā iestāde (pirms projekta iesniegšanas apstiprināšanai Eiropas Komisijā), kuras funkcijas īsteno Finanšu ministrija saskaņā ar Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projektu vadības likuma 4. panta otro daļu.

Kārtība, kādā Vadošā iestāde izvērtē projekta iesniegumu, ir noteikta Ministru Kabineta 2006. gada 27. jūnija noteikumos Nr. 537 „Kārtība, kādā Kohēzijas fonda vadošā iestāde izvērtē Kohēzijas fonda projekta iesniegumu” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 537), bet kārtība, kādā Starptautiskā institūcija izvērtē projektu, normatīvajos aktos nav noteikta. Tomēr, ņemot vērā, ka projekta iesniegumu tiek iesniegts vispirms Starptautiskā institūcijā, un tikai tad Starptautiskā institūcija to nodot tālāk Valdošajai iestādei, attiecīgi var secināt, ka arī Starptautiskā institūcija pārbauda projekta iesniegumu.

Projekta iesnieguma forma, kuru izvērtē Starptautiskā institūcija un Vadošā iestāde, ir iekļauta MK noteikumos Nr. 537 Pielikumā „Iesniegums Palīdzības Saņemšanai”. Projekta iesniegumā projekta iesniedzējam ir jāsniedz informācija par to, vai konkrētais projekts ir jau iepriekš saņēmis kādu finansējumu vai nākotnē tādu saņems, kā arī vai konkrētais projekts ir sagatavots finanšu palīdzības saņemšanai no kāda cita Eiropas Kopienas finansu avota. Proti, MK noteikumu Nr. 537 Pielikuma „Iesniegums Palīdzības Saņemšanai” 11. 1. sadaļa uzliek projekta iesniedzējam pienākumu norādīt, vai projekts ir papildinošs kādai programmai, projektam vai citam no struktūrfondu finansētiem vai nākotnē finansējamiem pasākumiem. Gadījumā, ja projekts ir papildinošs kādai programmai, projektam vai citam no struktūrfondu finansētam vai nākotnē finansējamam pasākumam, projekta iesniedzējam ir jānorāda iepriekš saņemtais struktūrfondu finansējums un jāapraksta dotā projekta neatkarība. Savukārt MK noteikumu Nr. 537 Pielikuma „Iesniegums Palīdzības Saņemšanai” 11. 2. sadaļa paredz, ka projekta iesniedzējam ir jānorāda, vai projekta iesniegums tika sagatavots finanšu palīdzības saņemšanai no kāda cita Eiropas Kopienas finansējuma avota, tai skaitā Eiropas Investīcijas bankas, precizējot attiecīgo finanšu instrumentu, atsaucē numuru, datumu, pieprasītā finansējuma apmēru un piešķirtās naudas apmēru. Šādā veidā Vadošā iestāde un Starptautiskā institūcija novērtē projektu un, balstoties uz iesniedzēja iesniegumā sniegto informāciju, arī pieņem lēmumu par projekta tālāku virzīšanu apstiprināšanai.

2) Projekta iesniedzēja atbildība par projekta iesniegumā sniegto informāciju.

a. Projekta iesniedzēja atbildības pamats

Latvijas Republikas tiesību akti neparedz Vadošajai iestādei un Starptautiskā institūcijai pienākumu pārliecināties par projekta iesnieguma iesniedzēja sniegtās informācijas patiesumu. Attiecīgi, pats projekta iesnieguma iesniedzējs

ir atbildīgs, lai viņa sniegtā informācija atbilstu patiesībai. Gadījumā, ja projekta iesnieguma iesniedzējs ir sniedzis nepatiesu informāciju, tad pret projekta iesnieguma iesniedzēju var tikt celta prasība par zaudējumu atlīdzību civiltiesiskā kārtā saskaņā ar Latvijas Republikas Civillikuma 1779. pantu. Proti, dotais Civillikuma pants paredz, ka katram ir pienākums atbildzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Attiecīgi Latvijas Republika civiltiesiskā kārtā var vērsties pret projekta iesniedzēju, prasot zaudējumu atlīdzību, kas radušies atbalsta saņēmējam sniedzot nepatiesu informāciju.

Pastāv varbūtība, ka projekta pieteikuma iesniedzējam var iestāties ne tikai civiltiesiska, bet arī krimināltiesiska atbildība saskaņā ar Latvijas Republikas Krimināllikumu. Latvijas Republikas Krimināllikums neietver konkrētu tiesību normu, kurā būtu tieši iekļauta kriminālatbildība par nepatiesas informācijas sniegšanu vai krāpšanu publisko finansējuma atbalsta gadījumos. Iespējams, ka nepatiesi sniegtā informācija par to, ka pieteiktā projekta izdevumi netiek kompensēti no kāda cita publiskā finansējuma avota ar nolūku saņemt kompensāciju no vairākiem publiskā finansējuma avotiem par vieniem un tiem pašiem izdevumiem, varētu tikt kvalificēta kā krāpšana saskaņā ar Krimināllikuma 177. pantu. Saskaņā ar Krimināllikuma 177. pantu par krāpšanu ir uzskatāma svešas mantas vai tiesību uz šādu mantu iegūšanu, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos vai ar viltu. Par šādu pārkāpumu ir noteikts sods, kas ir brīvības atņemšana uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām. Tā kā dotais pants skaidri nenorāda uz krāpšanu publisko finansējumu atbalsta ietvaros, tad tiesību normu, kura būtu piemērojama konkrētā gadījumā, var noteikt tikai un vienīgi tiesa. Tā kā līdz ziņojuma rakstīšanas dienai vēl nav bijis neviens precedents, kad projekta iesniedzējs būtu saukts pie kriminālatbildības, tad šāda atbildība netiks tālāk analizēta.

b. Tiesību subjekts, kuram ir pienākums vēst prasību tiesā pret projekta iesniedzēju

Pēc tam, kad ir noskaidrots projekta iesniedzēja civiltiesiskās atbildības pamats, tālāk būtu jānoskaidro, vai Latvijas Republikai ir pienākums vērsties tiesā pret atbalsta saņēmēju, prasot zaudējumu atlīdzību civiltiesiskā kārtā, pamatojoties uz ziņojuma B. daļas 1. sadaļas 3.2. nodaļas 2. punkta a. apakšpunktā konstatēto civiltiesiskās prasības pamatu.

Latvijas Republikai kā Eiropas Savienības dalībvalstij ir pienākums nodrošināt nepareizi izmaksāto summu atgūšanu tiesu vai administratīvajos procesos. Uz šādu pienākumu norāda regulas Nr. 1831/94 par pārkāpumiem finansēšanā no Kohēzijas fonda un nepareizi izmaksātu līdzekļu atgūšanu un par informācijas sistēmas izveidi šajā jomā 5. pants, kas nosaka dalībvalsts pienākumu informēt Komisiju par tiesas un administratīvajiem procesiem, kas uzsākti, lai atgūtu nepareizi izmaksātos līdzekļus.

Tālāk būtu svarīgi noskaidrot to tiesību subjektu Latvijas Republikā, kuram būtu tiesības un pienākums vērsties tiesā pret atbalsta saņēmēju, prasot zaudējumu atlīdzību.

Latvijas Republikas normatīvajos aktos nav skaidri un tieši noteikts, kura institūcija ir tiesīga celt civiltiesiskā kārtā prasību tiesā pret projekta iesniedzēju par zaudējumu atlīdzību. Tomēr, analizējot 29.08.2006 MK noteikumus Nr. 704 „Kārtība, kādā uzskaita un atmaksā Kohēzijas fonda projektu ietvaros neatbilstoši veiktos izdevumus” (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr. 704), var secināt, ka šādas tiesības un pienākums ir starpniekinstitūcijai. Proti, MK noteikumi Nr. 704 paredz, ka gadījumos, kad tiek konstatēti neatbilstoši veiktie izdevumi, vadošā iestāde pieņem lēmumu par neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu saskaņā ar MK noteikumu Nr. 704 4. punktu. Tālāk starpniekinstitūcija pēc vadības iestādes pieņemtā atgūšanas lēmuma pieņemšanas nodrošina tajā norādīto neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu saskaņā ar doto noteikumu 9. punktu. Ja atbalsta saņēmējs nevar atmaksāt atgūšanas lēmumā norādītajā termiņā atgūstamo naudas summu, tad ir iespēja vienoties ar starpniekinstitūciju par maksājuma grafiku saskaņā ar doto noteikumu 13. 2. punktu. Tomēr, ja atbalsta saņēmējs viena kalendāra mēneša laikā pēc noteiktā atmaksāšanas termiņa beigām neatmaksā

neatbilstoši veiktos izdevumus un nevienojas par maksāšanas grafiku, tad saskaņā ar doto MK noteikumu 17. punktu starpniekinstitūcija veic attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu. Jāatzīmē, ka Latvijas Republikas normatīvie akti nedefinē, kas būtu uzskatāmi par „atbilstošiem pasākumiem”. Kā arī jāatzīmē, ka augstāk minētā kārtība ir attiecināma gadījumos, kad atbalsta saņēmējs nav valsts budžeta iestāde.

Ņemot vērā augstāk minēto, var secināt, ka vēršanās tiesā varētu tikt uzskatīt par vienu no „atbilstošajiem pasākumiem”, ko būtu jāveic starpniekinstitūcijai gadījumos, kad projekta iesniedzējs ir sniedzis nepatiesu informāciju projekta iesniegumā. Tai pat laikā jāatzīmē, ka nedz likumdevējs, nedz tiesību normu piemērotāji nav definējuši „atbilstošu pasākumu” terminu un pieņemums par „atbilstošu pasākumu” kā tiesvedības procesa uzsākšanu ir balstīts uz loģisku normatīvo aktu analīzi.

3.2. Dubultā finansējuma riska novēršana mehānisms projekta īstenošanas laikā

Dubultā finansējuma riska novēršana projekta īstenošanas gaitā ir nepieciešama, lai novērstu dubultā finansējuma risku gadījumos, kad tas netiek konstatēts pirms projekta apstiprināšanas. Dubultā finansējuma riska novēršanu projekta īstenošanas gaitā varētu nodrošināt, ja jau apstiprināta projekta izmaksas, kuras jau tiek kompensētas no kāda publiskā finansējuma avota, netiktu kompensētas vēl no kāda publiskā finansējuma avota.

Analizējot Latvijas Republikas tiesību aktus, tika secināts, ka projekta īstenošanas gaitā dubultā finansējuma novēršanas mehānisms ir finansu kontroles veikšana. Finansu kontrole ietver sevī projekta izdevumu pierādošo dokumentu pārbaudi un to attiecināmības pārbaudi uz atbalsta saņemšanai apstiprināto projektu. Šādas pārbaudes rezultātā var konstatēt, vai uzrādītās projekta izmaksas atbilst apstiprinātajam konkrētajam projektam un nav attiecināmas uz kādu citu projektu. Attiecīgi, tādā veidā tiek novērsts, ka netiks kompensētas tās izmaksas, kas nav tieši attiecināmas uz konkrēto projektu. Šādu pārbaūžu rezultātā var tikt konstatēts, vai projekta iesnieguma iesniedzēja sniegtā informācija par to, ka projekts netiek finansēts no cita publiskā finansējuma avota, ir patiesa vai nepatiesa. Proti, pārbaūžu laikā var konstatēt, ka projekta iesniedzējs viena projekta izmaksas norāda kā attiecināmas uz atbalsta saņemšanu no vairāk kā viena publiskā finansējuma avota, kas savukārt norāda uz to, ka projekts tiek atbalstīts no vairāk kā viena publiskā finansējuma avota. Tādā veidā finansu kontrole nodrošina dubultā finansējuma riska novēršanu pēc projekta apstiprināšanas tā īstenošanas gaitā.

Lai novērtētu, kā finansu kontroles mehānisms darbojas praksē, svarīgi ir konstatēt tiesību subjektu, kurš būtu atbildīgs par finansu kontroli. Pēc projekta apstiprināšanas tā īstenošanas gaitā ar projektu saistīto finansiālo jautājumu uzraudzību saskaņā ar Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projektu vadības likumu veic:

- 1) Starpniekinstitūcija - maksājumu dokumentu pārbaudi saskaņā ar Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projektu vadības likuma 6. panta trešās daļas 11. punktā un projekta izdevumu izlases pārbaudi saskaņā ar Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projektu vadības likuma 17. panta otrās daļas 3. punktu, tādējādi var tikt konstatēts, ka maksājumu dokumenti ir attiecināmi uz kādu citu publiskā finansējuma avota atbalstīto pasākumu, vai arī tie neparāda pietiekamu izmaksu un apstiprinātā projekta saistību;
- 2) Maksājumu iestāde – maksājumu atbilstības pārbaudi saskaņā ar Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projektu vadības likuma 5. panta trešās daļas 2. punktu un izdevumu izlases pārbaudi saskaņā ar Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projektu vadības likuma 17. panta piekto daļu.
- 3) Vadošā iestāde – projekta īstenošanas pārskatu pārbaudi saskaņā ar Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projektu vadības likuma 4. panta ceturtās daļas 7. punktu. Šādos pārskatos Vadošā iestāde var konstatēt, vai projekta izmaksas ir atbilstošas apstiprinātā projekta mērķim un vai veiktie izdevumi netiek segti vēl no kāda publiskā finansējuma avota;

- 4) Finanšu ministrija – noslēguma deklarācijas pārbaudi un projekta izdevumu izlases pārbaudi saskaņā ar Kohēzijas fonda projektu vadības likuma 17. panta piekto daļu un dotā likuma 19. pantu. Šādas pārbaudes nodrošina iespēju konstatēt, vai projekts tiek īstenots atbilstoši Eiropas Komisijas lēmumam, attiecīgi nodrošinot dubultā finansējuma konstatēšanu.

Pamatojoties uz augstāk minēto var secināt, ka dubultā finansējuma risks tiek samazināts arī praksē caur finanšu kontroles mehānismu, ar kuru tiek pārbaudītas apstiprinātā projekta un izmaksu saistība un tādējādi samazināts dubultā finansējuma risks.

4. Riski

Lai gan šajā ziņojumā minētie mehānismi attiecībā uz Kohēzijas fondu nodrošina dubultā finansējuma riska samazināšanu, tomēr tai pat laikā pastāv vairāki riski:

- 1) Viens no dubultā finansējuma riska samazinošiem faktoriem ir pieņēmums, ka nozaru ministriju, kuras administrē Kohēzijas fonda piešķirtos finanšu līdzekļus, rīcībā vajadzētu būt pietiekošai informācijai par visiem attiecīgā nozarē administrētajiem publiskajiem finansējumiem, lai, saņemot projekta iesniegumu, varētu izvērtēt, vai konkrētais projekts jau netiek finansēts no kāda cita publiskā finansējuma avota. Tomēr šāds pieņēmums balstās tikai uz paļāvību, ka attiecīgo nozaru ministrijās pastāv efektīva iekšējā informācijas apmaiņa, kas nodrošina iespēju konstatēt, vai iesniegtais projekta iesniegums atbilst kādam citam līdzīgam jau iesniegtajam projektam;
- 2) Dubultā finansējuma novēršanas mehānisms pirms projekta apstiprināšanas balstās uz atbalsta saņēmēja iesnieguma par Palīdzības Saņemšanu 11. sadaļā sniegto informāciju par to, ka konkrētais projekts netiek atbalstīts no cita publiskā finansējuma avota. Šāds mehānisms nav pilnīgi efektīvs, jo vienmēr pastāv risks, ka atbalsta saņēmēja pieteikumā sniegtā informācija var izrādīties nepatiesa (piemēram, pieteiktais projekts jau pilnībā tie finansēts no kāda publiskā finansējuma avota);

5. Ieteikumi

Ņemot vērā pastāvošos riskus, mūsu ieteikums būtu izstrādāt Kohēzijas fonda administrēšanā iesaistīto nozaru ministriju iekšējās procedūras, kas skaidri norādītu efektīvu informācijas apmaiņu attiecīgās ministrijas iekšienē un attiecībās ar citām nozaru ministrijām attiecībā uz publisko finansējumu administrēšanu un dubultā finansējuma riska novēršanu praksē. Šādās procedūrās būtu jānorāda mehānisms un kārtība, kādā ministrija nodrošina, ka departamentu un darbinieku, kuri izvērtē projekta iesniegumu un veic finanšu kontroli projekta īstenošanas laikā, rīcībā nonāktu pietiekoša informācija par iesniegtajiem projektu iesniegumiem jebkura publiskā finansējuma atbalsta saņemšanai. Izstrādājot šādas iekšējās procedūras, praktiski var tikt izslēgts risks, ka projekta iesniegums, kurā projekta iesniedzējs ir sniedzis nepatiesu apliecinājumu par to, ka konkrētais projekts netiek atbalstīts no citiem publiskā finansējuma avotiem, var tikt virzīts tālākai apstiprināšanai. Šāds risks var tikt novērsts ar to, ka attiecīgās nozares ministrijas darbiniekam, saņemot projekta iesniegumu, būtu pieejama informācija par projekta iesniedzēja iesniegtajiem projekta iesniegumiem atbalsta saņemšanai no cita publiskā finansējuma vai par iepriekš iesniegtajiem projekta iesniegumiem atbalsta saņemšanai no Kohēzijas fonda. Šādā veidā attiecīgās nozares ministrijas darbinieki varētu konstatēt dubultā finansējuma risku jau pašā sākotnējā stadijā, pirms projekta apstiprināšanas.

II. Dubultā finansēšana Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros

Šajā sadaļā tiks analizēta dubultā finansējuma iespējamība sekojošu Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros: ERAF; ESF; ELVGF; ZVFI. Dubultā finansējuma risks visu iepriekš minēto Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros tiks aplūkots vienoti, jo Eiropas Savienības tiesību akti satur ļoti līdzīgu visu struktūrfondu regulējumu un Latvijas Republikas tiesību aktos pastāv vienots visu Eiropas Savienības struktūrfondu regulējums.

Šīs sadaļas ietvaros tiks analizēti tie Eiropas Savienības tiesību akti, kas ir bijuši spēkā laika periodā no 2000. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 1. janvārim.

1. Eiropas Savienības struktūrfondu mērķi, atbalstāmie projekti un prioritātes

1.1. Eiropas Savienības struktūrfondu mērķi un atbalstāmie projekti

ERAF

Eiropas Reģionālās attīstības fonda vispārīgais mērķis ir palīdzēt izlīdzināt galvenās reģionālās atšķirības Eiropas Savienības ietvaros, veicinot atpalikušo reģionu attīstību un strukturālo izlīdzināšanos, tai skaitā veicinot arī labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi un jo īpaši mazu un vidēju uzņēmumu konkurētspēju. ERAF atbalsta ieguldījumus infrastruktūrā, izglītībā, veselības aizsardzībā, kā arī citu veidu ieguldījumus, kas labvēlīgi reģiona struktūras stabilizācijai.

ESF

Eiropas Sociālā fonda vispārīgais mērķis ir izskaust jebkāda veida diskrimināciju, nevienlīdzību darba tirgū, attīstīt cilvēkresursus un darba tirgus politiku, uzlabot darba iespējas iekšējā tirgū, šādi sekmējot dzīves līmeņa celšanos. Tāpat ESF mērķis ir atvieglot darba ņēmēju nodarbināšanu, kā arī dot lielākas iespējas brīvi pārvietoties un izvēlēties darbu, veicināt pielāgošanos pārmaiņām rūpniecībā, ražošanas sistēmās, īpaši izmantojot pārkvalificēšanos.

ELVGF

Eiropas Lauksaimniecības vadību un garantiju fonda vispārīgais mērķis ir atbalstīt lauksaimniecības pārstrukturēšanas un lauku attīstības veicināšanas pasākumus. Lauku attīstības pasākumi varētu izpausties kā: integrēti pasākumi, kas veicina reģionu attīstību un strukturālo pielāgošanu, kur attīstība atpaliek; pasākumi, kas atbalsta grūtības esošu reģionu ekonomisko un sociālo pārveidi. Fonda atbalsts paredzēts lauksaimniecības produktu pārstrādes un realizācijas struktūras uzlabošanai, noturīgai mežu attīstībai, darba un dzīves apstākļu uzlabošanai, ražošanas izmaksu samazināšanai, produktu kvalitātes uzlabošanai, lauksaimniecības darbības dažādošanas veicināšanai.

ZVFI

Zivsaimniecības vadības finansēšanas instrumenta vispārīgais mērķis ir nodrošināt strukturālos pasākumus ūdenssaimniecības un zivsaimniecības nozarē, palīdzēt sasniegt zivsaimniecības resursu un to izmantošanas līdzsvaru, stiprināt struktūru konkurētspēju un ekonomiski dzīvotspējīgu uzņēmumu attīstību, uzlabot tirgus piedāvājumu un zvejniecības, akvakultūras produkcijas pievienoto vērtību, veicināt no zvejniecības un akvakultūras atkarīgo reģionu attīstību. Šī instrumenta ietvaros var tikt veikti tādi pasākumi kā flotes atjaunošana, zvejas kuģu modernizēšana, zvejas intensitātes samērošana, jūras resursu aizsardzība.

Kā redzams no augstāk minētā, Eiropas Savienības struktūrfondu mērķi un atbalstītie projekti atšķiras. Attiecīgi var secināt, ka tie projekti, kas neatbilst konkrēta Eiropas Savienības struktūrfonda mērķim un atbalstāmo projektu prasībām, netiks atbalstīti no attiecīgā Eiropas Savienības struktūrfonda un to izmaksas netiks kompensētas. Tādā veidā secināms, ka dubultā finansējuma riskam teorētiski nevajadzētu pastāvēt. Ņemot vērā

Kohēzijas fonda, ERAF, ESF, ELVG, ZVFI, VIP vai finansiālā atbalsta Eiropas komunikāciju tīklu jomā mērķu un atbalstāmo projektu atšķirību, dubultā finansējuma risks Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros ir minimāls.

1.2. Eiropas Savienības struktūrfondu atbalstītās prioritātes

Lai gan publisko finansējumu mērķi un atbalstītie projekti ir atšķirīgi, tomēr to formulējums ir visai abstrakts. Lai gan teorētiski, tomēr varētu rasties situācija, kad viennozīmīgi nevarētu noteikt, attiecībā uz kuru publisko finansējumu būtu attiecināms konkrētais projekts. Vienlaikus gan šāds risks Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros tiek samazināts, konkretizējot Eiropas Savienības struktūrfondu atbalstīto projektu prioritātes.

Eiropas Savienības struktūrfondu konkretizētās prioritātes ir noteiktas Latvijas Attīstības plānā (Vienotajā programmdokumentā) 1. mērķa programmā 2004. – 2006. gadam un Programmas papildinājumā. Dubultā finansējuma riska novēršana izpaužas tādā veidā, ka netiek apstiprināti tie projekta iesniegumi, kuri neatbilst Attīstības plānā norādītajām prioritātēm.

Neskatoties uz augstāk minētajām Eiropas Savienības struktūrfondu atbalstītajām prioritātēm, Latvijas Attīstības plānā tiek konkretizēti, kuri Eiropas Savienības struktūrfondi atbalstīs noteikta veida prioritātes. Latvijas Attīstības plānā (Vienotajā programmdokumentā) 1. mērķa programmā 2004. – 2006. gadam Programmas papildinājumā pie „Struktūrfondu prioritāšu pārskata”, kur tiek noteikti struktūrfondi, ar kuru palīdzību noteiktas prioritātes tiks finansētas. Pirmā prioritāte - Ilgtspējīgas attīstības veicināšana – un otrā prioritāte – Uzņēmējdarbības un inovācijas veicināšana – tiks finansētas tikai no ERAF. Trešā prioritāte – Cilvēkresursu attīstība un nodarbinātības veicināšana – tiks finansēta tikai no ESF. Tādējādi tiek nodrošināts, ka noteiktām prioritātēm atbilstošs projekts tiks finansēts no viena fonda. Savukārt ceturtais prioritāte – Lauku un zivsaimniecības attīstības veicināšana – tiks finansēta no ELVGF un ZVFI. Tomēr šajā gadījumā dubultā finansējuma risku samazina arī noteiktās apakšprioritātes, kur skaidri ir norādīts, ka zivsaimniecības attīstības veicināšanai noteikti pasākumi tiks finansēti no ZVFI, bet lauksaimniecības un lauku attīstības veicināšanai no ELVGF. Piektā prioritāte – tehniskā palīdzība – var tikt finansēta no ERAF, ESF, ELVGF fondiem.

Vēl lielākā mērā Latvijas Republikā projektu loku, kuri varētu atbilst noteikta Eiropas Savienības struktūrfonda atbalsta saņemšanai, sašaurina projektu vērtēšanas administratīvie, kvalitātes un specifiskie kritēriji, kuri ir noteikti Latvijas Republikas ietvaros 04.07.2006 MK noteikumos Nr. 549 „Noteikumi par Eiropas Savienības struktūrfondu projektu iesniegumu vērtēšanas kārtību un kritērijiem”. Dotajos MK noteikumos ir konkretizēti noteikti administratīvie, kvalitātes un specifiskie kritēriji, kurus starpniekinstitūcijām ir jāņem vērā, izvērtējot iesniegtos projekta iesniegumus.

Analizējot Eiropas Savienības struktūrfondu atbalstāmo projektu prioritātes, konkretizētos Eiropas Savienības struktūrfondus, kas atbalsta konkrētas Eiropas Savienības struktūrfondu atbalstāmo projektu prioritātes un projektu vērtēšanas kritērijus, var secināt, ka ar šādu prioritāšu palīdzību dubultā finansējuma risks tiek samazināts, jo tiek praktiski izslēgta iespēja, ka noteiktas prioritātes var tikt atbalstītas no vairāk kā viena publiskā finansējuma avota.

2. Dubultā finansējuma aizliegums un tā regulējums Eiropas Savienības tiesību aktos

Eiropas Savienības regulas aizliedz dubulto finansēšanu Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros, nosakot, ka viens pasākums nevar saņemt finansējumu no vairākiem fondiem. Attiecībā uz ERAF, ESF, ELVG un ZVFI šāds dubultā finansējuma aizliegums ir iekļauts 1999. gada 21. jūnija Padomes regulas Nr. 1260/1999, kas nosaka vispārīgus noteikumus par struktūrfondiem, 28. pantā, saskaņā ar kuru viens pasākums nedrīkst saņemt finansējumu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālais fonda, Eiropas Lauksaimniecības vadības un garantijas fonda, Vadības nodaļu un Zivsaimniecības vadības finansēšanas fonda.

Lai gan Eiropas Padomes regula Nr. 1260/1999 skaidri norāda uz dubultā finansējuma aizliegumu, tomēr vēlamies norādīt, ka papildus augstāk minētajam dubultā finansējuma aizliegumam attiecībā uz ERAF dubultā finansējuma aizliegums ir iekļauts arī Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 1783/1999 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu 2. panta pirmās daļas c) apakšpunkta vi) punktā, kur ir noteikts, ka ERAF sniedz ieguldījumu, lai saglabātu darba vietas un atbalsta struktūras, kas sniedz vietējos pakalpojumus, lai radītu jaunas darba vietas, izņemot ESF finansētos pasākumus. Tāpat papildus attiecībā uz ELVG dubultā finansējuma aizliegums ir iekļauts Eiropas Padomes regulā Nr. 1257/1999 par Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda atbalstu lauku attīstībai. Proti, dotās regulas 35. panta trešā daļa paredz, ka ELVGF ietvaros var tikt finansēti projekti, kuriem finansējumu nenodrošina ERAF. Savukārt šīs regulas 37. panta otrā daļa paredz, ka neviens pasākums, kas tiek finansēts no ELVGF, nav tiesīgs uz atbalstu no citām Kopienas atbalsta shēmām, izņemot atsevišķus Padomes regulā Nr. 1257/1999 minētus gadījumus.

Par dubultā finansējuma novēršanu Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros ir atbildīgas gan Eiropas Savienības dalībvalstis, gan Eiropas Komisija. Lai gan Eiropas Savienības regulās tieši nav norādīts tiesību subjekts, kurš būtu atbildīgs par dubultā finansējuma riska novēršanu, tomēr netieši Eiropas Savienības dalībvalsts un Eiropas Komisijas kopīgais pienākums ir ietverts Eiropas Padomes regulas Nr. 1260/1999, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par struktūrfondu, 10. panta otrajā daļā, kur ir noteikts Eiropas Komisijas un dalībvalsts pienākums nodrošināt koordināciju dažādu fondu starpā. Savukārt dalībvalstīm saskaņā ar Padomes regulas Nr. 2988/95 par Eiropas Kopienas finanšu interešu aizsardzību 8. panta pirmo daļu ir pienākums veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka ar Kopienas finansiālajām interesēm saistītie darījumi ir likumīgi un patiešām notiek. Lai nodrošinātu augstāk minēto pienākumu veikšanu, dalībvalstīm ir jāpieņem attiecīgi normatīvie un administratīvie akti. Tāpat Komisijas regulas Nr. 438/2001 2. panta pirmā daļa paredz dalībvalstij pienākumu ieviest tādas vadības un kontroles sistēmas, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu nevainojamu struktūrfondu finanšu vadību. Visbeidzot, saskaņā ar tiesību aktiem, netiek segtas atbalsta saņemšanai apstiprināto pasākumu izmaksas, kuras nav tieši saistītas ar atbalstīto pasākumu vai projektu un kuru apliecinātie dokumenti neatbilst Komisijas regulas Nr. 1685/2000, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai Nr. 1260/1999 attiecībā uz izdevumu kompensējamību Struktūrfondu līdzfinansētās darbībās pievienotajā pielikumā noteiktajiem kritērijiem.

3. Dubultā finansējuma risks un tā novēršanas regulējums Latvijas Republikas tiesību aktos

Analizējot Latvijas Republikas tiesību aktus, kuri regulē Eiropas Savienības struktūrfondu darbību, šī ziņojuma II. sadaļas 3. nodaļā tiks ņemti vērā sekojoši struktūrfondu projektu veidi: atklātā konkursa projekti, grantu shēmas un nacionālās programmas projekti.

Analizējot uz Eiropas Savienības struktūrfondu attiecināmos Latvijas Republikas tiesību aktus, tiesību norma, kas noteiktu tiešu dubultā finansējuma aizliegumu, netika konstatēta. Tajā pat laikā jāuzsver, ka Eiropas Savienības pieņemtās regulas, ieskaitot tajās iekļauto nosacījumu par dubultā finansējuma aizliegumu, ir tieši piemērojamas Latvijas Republikā. Attiecīgi var secināt, ka Eiropas Savienības regulās iekļautais dubultā finansējuma aizliegums ir tieši piemērojams arī Latvijas Republikā. Papildus svarīgi būtu noskaidrot, vai Latvijas Republikā pastāv mehānisms, kas nodrošinātu dubultā finansējuma riska novēršanu un kuri subjekti ir atbildīgi par šāda mehānisma nodrošināšanu. Pētot finansējuma novēršanas mehānismus, tiks analizēti divi posmi: pirmkārt, posms pirms projekta apstiprināšanas, otrkārt, posms projekta īstenošanas gaitā.

3.1. Dubultā finansējuma riska novēršana pirms projekta apstiprināšanas

Dubultā finansējuma riska novēršana pirms projekta apstiprināšanas ir nepieciešama, lai jau pašā sākumā varētu konstatēt, vai konkrētais pieteiktais projekts jau netiek finansēts no kāda cita publiskā finansējuma avota.

Tādējādi tiktu nodrošināts, ka projekts, kura izmaksas jau tiek kompensētas no kāda publiskā finansējuma avota, netiktu apstiprināts un attiecīgi dubultā finansējuma risks būtu novērsts jau pašā sākumā.

Analizējot Latvijas Republikas tiesību aktus, tika secināts, ka mehānisms, kā tiek novērsts dubultā finansējuma risks pirms projekta apstiprināšanas, ir atkarīgs no Eiropas Savienības struktūrfondu projekta veida. Dubultā finansējuma riska novēršanas mehānisms atklātu konkursu projektu un grantu shēmas ietvaros ir projekta iesnieguma izvērtēšana. Savukārt, nacionālo programmu ietvaros dubultā finansējuma riska novēršanas mehānisms izriet no Finanšu ministrijas un vadības komitejas pienākuma ievēro efektivitātes principu.

Lai sīkāk un precīzāk novērtētu projekta iesnieguma izvērtēšanas mehānismu kā vienu no dubultā finansējuma riska novēršanas mehānismiem, būtu svarīgi noskaidrot, pirmkārt, kāda informācija tiek iekļauta projekta iesniegumā, otrkārt, kurš tiesību subjekts veic dubultā finansējuma riska novēršanu un treškārt, kā tiek īstenota projekta iesnieguma izvērtēšana.

1) Informācija, kas iekļauta projekta iesniegumā atklātu konkursu projektu un grantu shēmas ietvaros un efektivitātes principa pienākums izvērtēšana nacionālās programmas ietvaros

Atklātu konkursu projektu ietvaros

Kā viens no mehānismiem, lai novērstu dubultā finansējuma risku atklātā konkursa projektu ietvaros, ir prasība ietvert noteiktu informāciju projekta iesniegumā un prasība sniegt apliecinājumu, ka konkrētais projekts jau netiek finansēts no cita publiskā finansējuma avota. Projekta iesniegumu veidlapa ir iekļauta MK noteikumos Nr. 545 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina struktūrfondu ieviešanu un grozījumu izdarīšanu plānošanas dokumentos”. Šajās veidlapās ir iekļauti sekojoši projektu iesniedzēju apliecinājumi:

- Apliecinājums, ka konkrētais projekts jau netiek finansēts/līdzfinansēts no citiem Eiropas Savienības līdzekļiem vai valsts/ pašvaldību līdzekļiem. Konkrētāk, projekta iesniegumu veidlapās atbalsta saņemšanai no *ELVGF* un *ZVFI*, kas pievienotas kā do MK noteikumu 3. un 4. pielikums E. sadaļā „Projekta iesniedzēja deklarācija” 1. punktā ir iekļauts iesniedzēja apliecinājums, ka pieteikuma iesniedzējs nav saņēmis konkrētā projekta finansēšanai Latvijas Republikas vai Eiropas Savienības fondu finansējumu vai cita veida valsts līdzekļus. Projekta pieteikuma veidlapā atbalsta saņemšanai no *ESF*, kas pievienota dotajiem MK noteikumiem kā 1. pielikums, 6. sadaļā „Apliecinājums” ir iekļauts iesniedzēja apliecinājums, ka konkrētais projekts jau netiek finansēts/līdzfinansēts no citiem Eiropas Savienības finanšu avotiem, kā arī valsts vai pašvaldību līdzekļiem. Savukārt, attiecībā uz *ERAF* projekta iesniegumu veidlapā, kas pievienota kā do MK noteikumu 2. pielikums, 7. sadaļā „Apliecinājums” ir iekļauts iesniedzēja apliecinājums, ka noteiktais projekts netiek finansēts/līdzfinansēts no citiem Eiropas Savienības līdzekļiem, neminot valsts vai pašvaldības budžeta līdzekļus.
- Apliecinājums, ka projekta apstiprinājuma gadījumā tas netiks nākotnē iesniegts finansējuma/līdzfinansējuma saņemšanai no citiem Eiropas Savienības līdzekļiem vai valsts/pašvaldības līdzekļiem. Konkrētāk, projekta pieteikuma veidlapā atbalsta saņemšanai no *ESF*, kas pievienota dotajiem MK noteikumiem kā 1. pielikums, 6. sadaļā „Apliecinājums” ir iekļauts iesniedzēja apliecinājums, ka projekta apstiprināšanas gadījumā tas netiks iesniegts finansējuma/līdzfinansējuma saņemšanai no citiem Eiropas Savienības finanšu avotiem, kā arī valsts vai pašvaldību līdzekļiem. Attiecībā uz *ERAF*, projekta iesniegumu veidlapā, kas pievienota kā do MK noteikumu 2. pielikums, 7. sadaļā „Apliecinājums” ir iekļauts iesniedzēja apliecinājums, ka projekta apstiprināšanas gadījumā tas netiks iesniegts finansēšanai/līdzfinansēšanai no citiem Eiropas Savienības līdzekļiem vai valsts, vai pašvaldības budžeta līdzekļiem. Attiecībā uz *ELVGF* un *ZVFI* apliecinājums, kas ir vērsts uz projekta iesniegšanu nākotnē cita finansējuma/līdzfinansējuma saņemšanai, netiek paredzēts.

Grantu shēmas ietvaros

Projekta iesnieguma veidlapa konkrētas grantu shēmas ietvaros ir pievienota MK noteikumiem Nr. 79 „Noteikumi par grantu shēmu „Atbalsts komercdarbības infrastruktūras modernizācijai” attiecībā uz grantu shēmas „Atbalsts komercdarbības infrastruktūras modernizācijai” projektiem. Proti, šo noteikumu 1. – 5. pielikumu 5. punkta „Atbalsta pretendenta apliecinājums” 10. apakšpunkts ietvert projekta iesniedzēja apliecinājumu, ka projekta ietvaros netiks veikta vienu un to pašu izmaksu dubultā samaksa no dažādu valsts vai starptautisku palīdzības programmu līdzekļiem.

Šāda apliecinājuma iekļaušana atklātu konkursu projekta un grantu shēmas ietvaros projektu iesniegumu veidlapās nodrošina dubultā finansējuma riska novēršanu, jo, izvērtējot projekta iesniegumu, tiek pieņemts, ka projekta iesniedzēja sniegtais apliecinājums atbilst patiesībai. Pats projekta iesnieguma iesniedzējs ir atbildīgs, lai viņa sniegtā informācija atbilstu patiesībai. Gadījumā, ja projekta iesnieguma iesniedzējs ir sniedzis nepatiesu informāciju, tad tāpat kā Kohēzijas fonda gadījumā pret projekta iesnieguma iesniedzēju var tikt celta prasība par zaudējumu atlīdzību civiltiesiskā kārībā saskaņā ar Latvijas Republikas Civillikuma 1779. pantu. Kā arī pastāv varbūtība, ka projekta pieteikuma iesniedzējam var iestāties ne tikai civiltiesiska, bet arī krimināltiesiska atbildība. Sīkāk par projekta iesniedzēja atbildības pamatu attiecībā uz projekta iesniegumā sniegto informāciju ir iekļauta šī ziņojuma A. daļas I. sadaļas 3.2.1. nodaļas 2) punkta a. apakšpunktā. Tomēr tiesību subjekts, kuram būtu tiesības uz iepriekš minētā prasījuma pamata vērsties pret projekta iesniedzēju, Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros atšķiras no Kohēzijas fondu ietvaros prasību celt tiesīgā subjekta. Tālāk tiks aplūkots, vai Latvijas Republikai ir pienākums nodrošināt nepareizi izmaksāto summu atgūšanu Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros.

Latvijas Republikai kā Eiropas Savienības dalībvalstij ir pienākums nodrošināt nepareizi izmaksāto summu atgūšanu tiesu vai administratīvajos procesos. Uz šādu pienākumu norāda regulas Nr. 1681/94 par pārkāpumiem struktūrpolitikas finansēšanā un nepareizi izmaksātu līdzekļu atgūšanu un par informācijas sistēmas izveidi šajā jomā 5. pants, kas nosaka dalībvalsts pienākumu informēt Komisiju par tiesas un administratīvajiem procesiem, kas uzsākti, lai atgūtu nepareizi izmaksātos līdzekļus.

Tālāk būtu svarīgi noskaidrot to tiesību subjektu Latvijas Republikā, kuram būtu tiesības un pienākums vērsties tiesā pret atbalsta saņēmēju, prasot zaudējumu atlīdzību.

Latvijas Republikas normatīvajos aktos nav skaidri un tieši noteikts, kura institūcija ir tiesīga celt civiltiesiskā kārtā prasību tiesā pret projekta iesniedzēju par zaudējumu atlīdzību. Tomēr, analizējot 27.06.2006 MK noteikumus Nr. 544 „Kārtība, kādā ziņo par struktūrfondu finansēto projektu ieviešanā konstatētajām neatbilstībām un pieņem lēmumu par piešķirtā finansējuma izlietojumu ” (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr. 544), var secināt, ka šādas tiesības un pienākums ir otrā līmeņa starpniekinstitūcijai (atklātu konkursu projektu ietvaros) vai grantu shēmas apsaimniekotājam (grantu shēmas ietvaros) vai vadošā iestāde (gadījumos, kad lēmumu par neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu nav pieņēmusi otrā līmeņa starpniekinstitūcija). Proti, MK noteikumi Nr. 544 paredz, ka gadījumos, kad tiek konstatēti neatbilstoši veiktie izdevumi, otrā līmeņa starpniekinstitūcija vai grantu shēmas apsaimniekotājs pieņem lēmumu par neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu saskaņā ar MK noteikumu Nr. 544 22., 23. un 26. punktu. Tālāk otrā līmeņa starpniekinstitūcija (atklātu konkursu projektu ietvaros) vai grantu shēmas apsaimniekotājs (grantu shēmas ietvaros) nodrošina neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu saskaņā ar doto MK noteikumu 32. punktu, kā arī saskaņā ar 33. punktu izvērtē atgūšanas procesa lietderību un efektivitāti. Gadījumā, ja grantu finansējuma saņēmējs vai struktūrfonda finansējuma saņēmējs mēneša laikā no atmaksāšanas termiņa beigām nevar veikt neatbilstoši veikto izdevumu atmaksāšanu, tad otrā līmeņa starpniekinstitūcija (atklātu konkursu projektu ietvaros) vai grantu shēmas apsaimniekotājs (grantu shēmas ietvaros), vai vadošā iestāde (gadījumos, kad lēmumu par neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu nav pieņēmusi otrā līmeņa starpniekinstitūcija) veic darbības, lai nodrošinātu lēmumu izpildi.

Līdzīgi kā Kohēzijas fonda ietvaros, Latvijas Republikas normatīvie akti nedefinē, kas būtu uzskatāmi par „darbībām”, kuras jāveic, lai nodrošinātu lēmumu izpildi. Kā arī jāatzīmē, ka augstāk minētā kārtība ir attiecināma gadījumos, kad atbalsta saņēmējs nav valsts budžeta iestāde.

Ņemot vērā augstāk minēto, var secināt, ka vērsšanās tiesā varētu tikt uzskatīt par vienu no „darbībām”, ko būtu jāveic starpniekinstiūcijai gadījumos, kad projekta iesniedzējs ir sniedzis nepatiesu informāciju projekta iesniegumā. Tai pat laikā jāatzīmē, ka nedz likumdevējs, nedz tiesību normu piemērotāji nav definējuši „darbību” terminu un pieņēmums par „darbību” kā tiesvedības procesa uzsākšanu ir balstīts uz loģisku normatīvo aktu analīzi.

Nacionālo programmu ietvaros

Lai gan dubultā finansējuma aizliegums nacionālo programmu ietvaros nav tieši iekļauts Latvijas Republikas tiesību aktos, tomēr dubultā finansējuma novēršanas izpaužas caur Finanšu ministrijas un vadības komitejas pienākumu ievērot efektivitātes principu. Proti, vadības komiteja apstiprina nacionālās programmas un tajās iekļautos projektus. Apstiprinot nacionālās programmas un tajās iekļautos projektus, vadības komitejai ir jāievēro efektivitātes princips un jāuzrauga, vai piešķirtais finansējums tiek izlietots efektīvi. Finanšu ministrija, plānojot valsts budžetu un analizējot ministriju sniegtos budžeta pieprasījumus, ievēro efektivitātes kritērijus. Lai gan normatīvos aktos tieši nav noteikts, ka dubultā finansējuma riska novēršana ir viens no efektivitātes priekšnoteikumiem, tomēr šāds pieņēmums izriet no efektivitātes jēdziena satura. Attiecīgi, no Latvijas Republikas tiesību aktu analīzes var secināt, ka netieši caur prasību ievērot efektivitāti, dubultā finansējuma riska novēršanas pienākums tiek uzlikts Finanšu ministrijai un vadības komitejām.

2) Tiesību subjekts, kurš veic dubultā finansējuma riska novēršanu un kārtībā, kādā tiek īstenota projekta iesnieguma izvērtēšana

Šajā punktā tiks aplūkoti tiesību subjekti, kuri novērš dubulto finansējuma risku un kādā veidā šāda riska novēršana izpaužas.

Atklātu konkursu projektu ietvaros

Dubultā finansējuma riska novēršana atklātu konkursu projektu ietvaros izpaužas, pirmā un otrā līmeņa starpniekinstiūcijām pārliecinoties, vai projekta iesniegumā ir ietverts projekta iesniedzēja apliecinājums un pārbaudot, vai iesniegtais projekts atbilst noteiktiem projektu vērtēšanas administratīviem, specifiskajiem un kvalitātes kritērijiem.

Projekta iesnieguma pārbaudi pirms tā apstiprināšanas attiecībā uz *ESF* un *ERAF* atklātu konkursu projektu ietvaros veic gan otrā līmeņa starpniekinstiūcija (pirms projekta iesniegšanas pirmā līmeņa starpniekinstiūcijā), gan pirmā līmeņa starpniekinstiūcija (pirms pieņem lēmumu par projekta apstiprināšanu). Savukārt, attiecībā uz projektiem atbalsta saņemšanai no *ELVGF* un *ZVFI* pirms projekta apstiprināšanas projekta iesniegumu izvērtē otrā līmeņa starpniekinstiūcija (pirms lēmuma pieņemšanai šajā pašā starpniekinstiūcijā). Gan otrā līmeņa, gan pirmā līmeņa starpniekinstiūciju pienākums izvērtēt projekta iesniegumu ir iekļauts MK noteikumos Nr. 549 „Noteikumi par Eiropas Savienības struktūrfondu projektu iesniegumu vērtēšanas kārtību un kritērijiem”.

Otrā līmeņa starpniekinstiūcija izvērtē iesniegtā projekta atbilstību MK noteikumu Nr. 549 „Noteikumi par Eiropas Savienības struktūrfondu projektu iesniegumu vērtēšanas kārtību un kritērijiem” pielikumos iekļautajiem administratīvajiem vērtēšanas kritērijiem, piemēram, pārliecinās par to, vai projekta iesniegums ir pilnībā aizpildīts un sagatavots atbilstoši iesnieguma veidlapai, kā arī vai projekta iesniegumu (apliecinājumu) ir parakstījis atbildīgā persona. Šādā veidā tiek būtiski samazināts dubultā finansējuma risks, jo otrā līmeņa

institūcija konstatē vai projekta iesnieguma veidlapa ir parakstīta, attiecīgi, vai ir parakstīts apliecinājums, kurā projekta iesnieguma iesniedzējs apliecina, ka projekts netiek finansēts no kāda cita publiskā finansējuma avota. Savukārt, *pirmā līmeņa starpniekinstitūcija* (attiecībā uz atbalsta saņemšanu no ESF un ERAF) vai *otrā līmeņa starpniekinstitūcija* (attiecībā uz atbalsta saņemšanu no ELVGF un ZVFI) pirms lēmuma pieņemšanas par projekta apstiprināšanu izvērtē projekta iesnieguma atbilstību noteiktiem kvalitātes un specifiskajiem kritērijiem, kuri noteikti MK noteikumos Nr. 549. Šādā veidā dubultā finansējuma risks tiek novērst, jo projekta iesniegumam ir jāatbilst noteiktiem specifiskiem un kvalitātes kritērijiem, kuri ir saskaņoti ar Attīstības plānā noteiktajām prioritātēm. Gadījumā, ja tiek konstatēta projekta iesnieguma neatbilstība specifiskajiem un kvalitātes kritērijiem, tad attiecīgā institūcija var noraidīt projekta iesniegumu un tādējādi novērst dubultā finansējuma risku.

Grantu shēmas ietvaros

Grantu shēmas ietvaros dubultā finansējuma risks tiek novērst, pārbaudot iesniegto projektu atbilstību noteiktiem administratīviem, kvalitatīviem un specifiskiem vērtēšanas kritērijiem, kā arī pārliecinoties, vai projekta iesniegumā ir ietverts apliecinājums, ka konkrēta projekta ietvaros netiks veikta vienu un to pašu projekta izmaksu dubulta samaksa.

Grantu shēmas apsaimniekotāja pienākums izvērtēt grantu shēmas iesniegtos projektus pēc administratīvajiem vērtēšanas kritērijiem izriet no Eiropas Savienības struktūrfondu vadības likuma 11. panta pirmās daļas 3. punkta un MK noteikumu Nr. 545 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina struktūrfondu ieviešanu un grozījumu izdarīšanu plānošanas dokumentos” 34.2. punkta. Kārtību, kādā grantu shēmas apsaimniekotājs izvērtē iesniegtos projektus pirms to tālāk nodošanas grantu shēmas projektu vērtēšanas komisijai, nosaka MK noteikumi Nr. 549 „Noteikumi par Eiropas Savienības struktūrfondu projektu iesniegumu vērtēšanas kārtību un kritērijiem”. Noteiktas grantu shēmas ietvaros saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 79 „Noteikumi par grantu shēmu „Atbalsts komercdarbības infrastruktūras modernizācijai”” ir noteikti sīkāki projektu vērtēšanas kritēriji noteikta veida grantu shēmai. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 79 pievienotā otrā pielikuma „Projekta iesniegums” 2.5. punktu projekta iesniedzējam ir jānorāda atbalsta pretendenta īstenotie un plānotie projekti, par kuriem ir ticis saņemts vai tiek plānots saņemt valsts un (vai) Eiropas Savienības atbalstu, norādot atbalsta veidu, nosaukumu un numuru, apmēru, kopējās projekta izmaksas, projekta īstenošanas laiku.

Grantu shēmas vērtēšanas komisija veic projekta pieteikumu izvērtēšanu pēc projekta iesnieguma kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem. Šāds grantu shēmas vērtēšanas komisijas pienākums izriet no MK noteikumu Nr. 545 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina struktūrfondu ieviešanu un grozījumu izdarīšanu plānošanas dokumentos” 34.5. punkta. Kārtību, kādā grantu shēmas projektu vērtēšanas komisija izvērtē iesniegtos projektus pirms to tālāk nodošanas grantu shēmas apsaimniekotājam, nosaka MK noteikumi Nr. 549 „Noteikumi par Eiropas Savienības struktūrfondu projektu iesniegumu vērtēšanas kārtību un kritērijiem”. Noteiktas grantu shēmas ietvaros saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 79 „Noteikumi par grantu shēmu „Atbalsts komercdarbības infrastruktūras modernizācijai”” ir noteikti sīkāki piemēroto projektu vērtēšanas kritēriji.

Nacionālo programmu ietvaros

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 545 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina struktūrfondu ieviešanu un grozījumu izdarīšanu plānošanas dokumentos” 43. punktu *pirmā līmeņa starpniekinstitūcija* atbilstoši projekta iesnieguma administratīvajiem, kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem atlasa struktūrfonda nacionālās programmas projektus. Detalizētāka kārtība, kādā pirmā līmeņa starpniekinstitūcija izvērtē iesniegtos projektus pirms to nodošanas vadošajā iestādē virzīšanai uz struktūrfondu vadības komiteju, normatīvos aktos nav noteikta.

Dubultā finansējuma risks nacionālo programmu ietvaros tiek novērsts, Finanšu ministrijai plānojot valsts budžetu. Proti, nacionālo programmu ietvaros finansējumu saņēmēji pārsvarā ir valsts un/vai pašvaldību iestādes. Plānojot budžetu, attiecīgo nozaru ministrijas iesniedz Finanšu ministrijā budžeta pieprasījumus, kur tiek atspoguļoti arī Eiropas Savienības struktūrfondu finansēto projektu izdevumi (t.sk. nacionālo programmu un tajos iekļautos projektus). Pēc tam, kad Finanšu ministrija ir saņēmusi pieprasījumus, tā plāno valsts budžetu, ievērojot efektivitātes kritērijus saskaņā ar likuma par budžetu un finanšu vadību 19. panta trešo daļu. Lai gan Likums par budžetu un finanšu vadību tieši neparedz dubultā finansēšanas riska novēršanu kā vienu no efektivitātes priekšnoteikumiem, tomēr šādu pieņēmumu var izdarīt, ņemot vērā efektivitātes jēdziena saturu. Attiecīgi var secināt, ka, plānojot valsts budžetu un izvērtējot attiecīgo nozaru ministriju sniegtos pieprasījumus, būtu jānovērš dubultā finansējuma risks un nevajadzētu tikt pieļautai situācijai, ka dažādi finansējuma avoti sedz vienus un tos pašus pieprasījumus iekļautos projektus nacionālo programmu ietvaros. Tādējādi netieši tiek nodrošināta dubultā finansējuma riska novēršana budžeta plānošanas periodā.

Vadības komiteju loma nacionālo programmu un tajās iekļauto projektu pārbaudē pirms to apstiprināšanas ir iekļauta Eiropas Savienības struktūrfondu vadības likuma 15. panta otrās daļas 3. punktā. Proti, vadības komiteja saskaņo struktūrfonda nacionālo programmu un tajā iekļautos projektus. Saskaņojot nacionālās programmas un tajās iekļautos projektus, vadības komitejām ir jāņem vērā finansējuma izlietošanas efektivitātes un lietderības kritēriji saskaņā ar ESF, ERAF, ELVGF un ZVFI vadības komiteju nolikumiem. Lai gan vadības komiteju nolikumi tieši neparedz dubultā finansējuma riska novēršanu kā vienu no efektivitātes vai lietderības priekšnoteikumiem, tomēr šādu pieņēmumu var izdarīt, ņemot vērā efektivitātes un lietderības jēdziena saturu.

3.2. Dubultā finansējuma riska novēršana mehānisms projekta īstenošanas laikā

Dubultā finansējuma riska novēršana projekta īstenošanas gaitā ir nepieciešama, lai novērstu dubultā finansējuma risku gadījumos, kad tas netiek konstatēts pirms projekta apstiprināšanas. Dubultā finansējuma riska novēršanu projekta īstenošanas gaitā varētu nodrošināt, ja jau apstiprināta projekta izmaksas, kuras jau tiek kompensētas no kāda publiskā finansējuma avota, netiktu kompensētas vēl no kāda publiskā finansējuma avota.

Analizējot Latvijas Republikas tiesību aktus tāpat kā Kohēzijas fondu ietvaros arī Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros, tika secināts, ka projekta īstenošanas gaitā dubultā finansējuma novēršanas mehānisms ir finanšu kontroles veikšana. Finanšu kontrole ietver sevī projekta izdevumu pierādošo dokumentu pārbaudi un to attiecināmības pārbaudi uz atbalsta saņemšanai apstiprināto projektu. Šādas pārbaudes rezultātā var konstatēt, vai uzrādītās projekta izmaksas atbilst apstiprinātajam konkrētajam projektam un nav attiecināmas uz kādu citu projektu. Attiecīgi, tādā veidā tiek novērsts, ka netiks kompensētas tās izmaksas, kas nav tieši attiecināmas uz konkrēto projektu. Šādu pārbaūžu rezultātā var tikt konstatēts, vai projekta iesnieguma iesniedzēja sniegtā informācija par to, ka projekts netiek finansēts no cita publiskā finansējuma avota, ir patiesa vai nepatiesa. Proti, pārbaūžu laikā var konstatēt, ka projekta iesniedzējs viena projekta izmaksas norāda kā attiecināmas uz atbalsta saņemšanu no vairāk kā viena publiskā finansējuma avota, kas savukārt norāda uz to, ka projekts tiek atbalstīts no vairāk kā viena publiskā finansējuma avota. Tādā veidā finanšu kontrole nodrošina dubultā finansējuma riska novēršanu pēc projekta apstiprināšanas tā īstenošanas gaitā.

Lai novērtētu finanšu kontroles veikšanu kā vienu no dubultā finansējuma riska novēršanas mehānismiem, būtu svarīgi noskaidrot, kuri tiesību subjekti veic finanšu kontroli. Ņemot vērā, ka struktūrfondu projektu uzraudzības regulējums pārsvarā ir vienots visiem Eiropas Savienības struktūrfondu projekta veidiem, tad šāda uzraudzība tiks aplūkota kopīgi, atsevišķi izdalot tikai grantu shēmas projektu īstenošanas uzraudzību.

Atklātā konkursu projektu ietvaros pēc to apstiprināšanas pirmā līmeņa starpniekinstitūcijā (attiecībā uz atbalsta saņemšanu no ESF un ERAF) vai otrā līmeņa starpniekinstitūcijā (attiecībā uz atbalsta saņemšanu no ELVGF

un ZVFI), grantu shēmas ietvaros pēc grantu shēmas apsaimniekotāja veiktās projekta apstiprināšanas, nacionālās programmas ietvaros pēc nacionālās programmas projektu apstiprināšanas pirmā līmeņa starpniekinstitūcijā, projektu īstenošanas gaitā ar projektu saistīto finansiālo jautājumu uzraudzību saskaņā ar Eiropas Savienības struktūrfondu vadības likumu veic:

- 1) Otrā līmeņa starpniekinstitūcija saskaņā ar Eiropas Savienības struktūrfondu vadības likuma 10. panta pirmās daļas 5. punktu veic finanšu kontroli un auditu;
- 2) Vadošā iestāde saskaņā ar Eiropas Savienības struktūrfondu vadības likuma 7. panta otrās daļas 5. punktu veic izdevumu deklarācijas pārbaudi un apliecināšanu;
- 3) Finanšu ministrijas Finanšu kontroles departaments saskaņā ar MK noteikumu Nr. 538 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina finanšu kontroli un auditu” 43. punktu veic izdevumu deklarācijas atbilstības izlases veida pārbaudi un struktūrfonda noslēguma izdevumu deklarācijas neatkarīgu pārbaudi;
- 4) Maksājumu iestāde saskaņā ar Eiropas Savienības struktūrfondu vadības likuma 8. panta otrās daļas 1. punktu veic struktūrfondu finanšu kontroli un auditu un saskaņā ar MK noteikumu Nr. 494 „Eiropas Savienības struktūrfondu finanšu vadības nodrošināšanas kārtība” 18. punktu pārbauda iesniegto struktūrfonda pieprasījumus un maksājuma uzdevumus;
- 5) Grantu shēmas apsaimniekotājs - grantu shēmas gadījumā - saskaņā ar Eiropas Savienības struktūrfondu vadības likuma 11. panta pirmās daļas 6. punktu veic struktūrfondu finanšu kontroli;
- 6) Vadības komiteja saskaņā ar ELVGF, ZVFI un ERAF vadības komiteju nolikumiem uzrauga attiecīgā fonda finansēto pasākumu ieviešanu un izvērtē piešķirtā finansējuma izlietošanas efektivitāti un lietderību;
- 7) Uzraudzības komiteja saskaņā ar MK noteikumu Nr. 607 „Eiropas Savienības struktūrfondu uzraudzības komitejas nolikums” 2.2. punktu uzrauga piešķirtā ES struktūrfondu finansējuma izlietošanas efektivitāti un lietderību.

Neatkarīgi no augstāk minētā, pirmā līmeņa un otrā līmeņa starpniekinstitūcijām, grantu shēmas apsaimniekotājam, vadošajai iestādei un maksājumu iestādei ir noteikts pienākums ievērot drošas finanšu vadības principu veiktajās darbībās. Šāda prasība izriet no MK noteikumu Nr. 545 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina struktūrfondu ieviešanu un grozījumu izdarīšanu plānošanas dokumentos” 5. punkta.

Kaut arī visām augstāk minētajām institūcijām ir tiesības un / vai pienākums veikt ar projektu saistīto finansiālo jautājumu uzraudzību, neviens normatīvais akts tieši neparedz, vai un kā kādai no dotajām institūcijām būtu jāpārlicinās par to, vai nenotiek projekta dubulta finansēšana / nepastāv dubultas finansēšanas risks. Attiecīgi var secināt, ka dubultā finansējuma risks tiek samazināts arī praksē caur finanšu kontroles mehānismu, ar kuru tiek pārbaudītas apstiprinātā projekta un izmaksu saistība un tādējādi samazināts dubultā finansējuma risks.

4. Riski

Lai ziņojumā norādītie mehānismi nodrošina dubultā finansējuma riska samazināšanu, tomēr tai pat laikā pastāv vairāki riski:

- 1) Viens no dubultā finansējuma riska samazinošiem faktoriem ir pieņēmums, ka nozaru ministriju, kuras administrē Eiropas Savienības struktūrfondu piešķirotus finanšu līdzekļus, rīcībā vajadzētu būt pietiekošai informācijai par visiem attiecīgā nozarē administrētajiem publiskajiem finansējumiem, lai, saņemot projekta iesniegumu, varētu izvērtēt, vai konkrētais projekts jau netiek finansēts no kāda cita publiskā finansējuma avota. Tomēr šāds pieņēmums balstās tikai uz paļāvību, ka attiecīgo nozaru ministrijās pastāv efektīva iekšējā informācijas apmaiņa, kas nodrošina iespēju konstatēt, vai iesniegtais projekta iesniegums atbilst kādam citam līdzīgam jau iesniegtajam projektam;

- 2) Dubultā finansējuma novēršanas mehānisms pirms projekta apstiprināšanas atklātā konkursa projektu ietvaros un grantu shēmas ietvaros balstās uz atbalsta saņēmēja sniegto apliecinājumu, ka noteiktais projekts nav iesniegts atbalsta saņemšanai un arī netiks iesniegts atbalsta saņemšanai no cita publiskā finansējuma avota. Šāds mehānisms nav pilnīgi efektīvs, jo vienmēr pastāv risks, ka atbalsta saņēmēja pieteikumā sniegtā informācija var izrādīties nepatiesa (piemēram, pieteiktais projekts jau tie finansēts no kāda publiskā finansējuma avota);
- 3) Dubultā finansējuma novēršanas mehānisms pirms projekta apstiprināšanas nacionālo programmu ietvaros balstās uz efektivitātes principu, tomēr šāds efektivitātes princips nedz normatīvajos aktos, nedz arī tiesību piemērotājs nav devis skaidrojumu. Attiecīgi, šāds dubultā finansējuma riska novēršanas mehānisms balstās tikai uz efektivitātes jēdziena saturu. Var rasties risks, ka tiesību normu piemērotājs, efektivitātes principa interpretāciju var veikt savādāk un neattiecināt to uz dubultā finansējuma riska novēršanu;

5. Ieteikumi

Ņemot vērā pastāvošos riskus, mūsu ieteikums būtu izstrādāt Eiropas Savienības struktūrfondu administrēšanā iesaistīto nozaru ministriju iekšējās procedūras, kas skaidri norādītu efektīvu informācijas apmaiņu attiecīgās ministrijas iekšienē un attiecībās ar citām nozaru ministrijām attiecībā uz publisko finansējumu administrēšanu un dubultā finansējuma riska novēršanu praksē. Šādās procedūrās būtu jānorāda mehānisms un kārtība, kādā ministrija nodrošina, ka departamentu un ministrijas darbinieku, kuri izvērtē projekta iesniegumu un veic finanšu kontroli projekta īstenošanas laikā, rīcībā nonāktu pietiekoša informācija par iesniegtajiem projektu iesniegumiem jebkura publiskā finansējuma atbalsta saņemšanai. Izstrādājot šādas iekšējās procedūras, praktiski var tikt izslēgts risks, ka projekta iesniegums, kurā projekta iesniedzējs ir sniedzis nepatiesu apliecinājumu par to, ka konkrētais projekts netiek atbalstīts no citiem publiskā finansējuma avotiem, var tikt virzīts tālākai apstiprināšanai. Šāds risks var tikt novērsts ar to, ka attiecīgās nozares ministrijas darbiniekam, saņemot projekta iesniegumu, būtu pieejama informācija par projekta iesniedzēja iesniegtajiem projekta iesniegumiem atbalsta saņemšanai no cita publiskā finansējuma vai par iepriekš iesniegtajiem projekta iesniegumiem atbalsta saņemšanai no Eiropas Savienības struktūrfondu. Šādā veidā attiecīgās nozares ministrijas darbinieki varētu konstatēt dubultā finansējuma risku jau pašā sākotnējā stadijā, pirms projekta apstiprināšanas.

Dubultā finansējuma risku nacionālo programmu ietvaros, kas var rasties tiesību piemērotājam interpretējot efektivitātes principu savādāk kā tas darīts šajā ziņojumā, varētu novērst veicot grozījumus Latvijas Republikas normatīvajos aktos, paredzot tiešu dubultā finansējuma aizliegumu un pienākumu vadības komitejai un Finanšu ministrijai pārliecināties par dubultā finansējuma risku nacionālo programmu ietvaros, kā arī paredzot kārtību, kādā dubultā finansējuma risks varētu tikt novērsts.

III. Dubultā finansēšana TEN – T projektu ietvaros

Lai noskaidrotu atbildi uz jautājumu, vai tiesību akti TEN –T projektu ietvaros pieļauj gadījumu, ka atbalsta saņēmējs pieprasa kompensāciju par vieniem un tiem pašiem veiktajiem darbiem, saņemtajiem pakalpojumiem, piegādātajām precēm un veiktajiem būvdarbiem, kā arī kompensē personāla atlīdzību no diviem vai vairākiem publiskās finansēšanas avotiem, tika analizēti gan Latvijas Republikas, gan Eiropas Savienības normatīvie akti.

1. TEN -T mērķi un atbalstāmie projekti

Līdzīgi kā šī ziņojumā attiecībā uz Kohēzijas fondu tika secināts, publisko finansējumu avotu atšķirīgie mērķi un atbalstāmo projektu prasības samazina dubultā finansējuma risku arī TEN-T projektu ietvaros. Tāpēc tālāk tiks aplūkots TEN-T mērķis un atbalstāmie projekti.

Finansiālais atbalsta Eiropas komunikāciju tīklu jomā (TEN-T) tiek piešķirts jau konkrētiem un zināmiem projektiem Eiropas transporta, telekomunikāciju un enerģētikas infrastruktūras tīklu nozarēs. Viens no projektu atbalsta priekšnosacījumiem ir kopējā ieinteresētība un atbalsta piešķiršana tikai tiem projektiem, kas norādīti noteiktās vadlīnijās, kā arī viens no priekšnosacījumiem ir, ka projekta iesniedzējs/atbalsta saņēmējs nevar būt fiziska persona un projektam ir jāatbilst noteiktiem vērtēšanas kritērijiem, kas ir iekļauti Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumā Nr. 1692/96/EK par Kopienas pamatnostādņēm Eiropas transporta tīkla attīstībai. TEN-T projektu ietvaros atbalsta veidi var izpausties kā: kopīgi finansēti pētījumi; procentu subsīdijas aizdevumiem; ieguldījums izdevumos attiecībā uz garantijām finanšu institūciju aizdevumiem; tiešas subsīdijas ieguldījumiem pietiekami pamatotos gadījumos; riska kapitāla līdzdalība ieguldījumu fondos vai līdzvērtīgos finanšu uzņēmumos. Šo atbalstu piešķir tikai tad, ja projekta pabeigšanai ir finansiālas dabas šķēršļi un ja ir izskatītas valsts un privātā finansējuma iespējas. No tiesību aktu analīzes var secināt, ka dubultā finansējuma risks tiek samazināts attiecībā uz tiem projektiem, kas neatbilst TEN-T projektu mērķim un nosacījumiem.

Līdzīgi kā Kohēzijas fonda ietvaros, arī TEN-T projektu ietvaros dubultā finansējuma riskam vajadzētu tikt samazinātam arī praksē. Proti, jebkurš publiskais finansējums atkarībā no tā veida un specifikas attiecas uz noteiktām nozarēm. Visu publisko finansējumu administrēšanu konkrētā nozarē veic attiecīgo nozaru ministrijas. Attiecīgo nozaru ministrijas rīcībā vajadzētu būt pietiekošai informācijai, lai novērstu dubultā finansējuma risku TEN-T projektu ietvaros.

Kā redzams no augstāk minētā, TEN-T projektu mērķi un atbalstāmie projekti visai būtiski atšķiras no citiem publiskā finansējuma avotiem. Īpaši svarīgi ir tas, ka atšķirībā no citiem publiskā finansējuma avotiem, TEN-T projektu ietvaros atbalstītiem pasākumiem jau ir jābūt konkrēti zināmiem un jābūt jau uzsāktiem. Attiecīgi var secināt, ka tie projekti, kas neatbilst konkrēta TEN-T projektu mērķim un atbalstāmo projektu prasībām, netiks atbalstīti no TEN-T projektiem un to izmaksas netiks kompensētas. Tādā veidā tiek nodrošināta dubultā finansējuma riska samazināšana. Ņemot vērā Kohēzijas fonda, ERAF, ESF, ELVG, ZVFI, VIP un TEN-T projektu mērķu atšķirību, dubultā finansējuma risks TEN-T projektu ietvaros ir minimāls.

2. Dubultā finansējuma aizliegums un tā regulējums Eiropas Savienības tiesību aktos

Lai noskaidrotu, vai Eiropas Savienības tiesību akti pieļauj dubultā finansējuma risku TEN-T projektu ietvaros, tika analizētas vairākas uz TEN -T projektiem attiecināmās Eiropas Savienības regulas.

Eiropas Savienības regulas aizliedz dubulto finansēšanu TEN-T projektu ietvaros, paredzot, ka TEN-T projektu finansiālais atbalsts netiek piešķirts tiem projektiem vai to daļām, kas gūst labumu no kāda cita Kopienas publiskā finansējuma avota. atbalstīto projektu izmaksas nevar tikt kompensētas no citiem fondiem. Šāds aizliegums ir iekļauts Eiropas Padomes regulā Nr. 2236/95, ar ko paredz vispārējus noteikumu Kopienas

finansiāla atbalsta piešķiršanai Eiropas komunikāciju tīklu jomā. Proti, dotās regulas 5. panta ceturtdā daļa paredz, ka atbilstoši regulai paredzētos finanšu līdzekļus principā nepiešķir projektiem vai to daļām, kas gūst labumu no citiem Kopienas finansējuma avotiem. Tāpat, kā jau tika minēts iepriekš, atbalstu Eiropas komunikāciju tīklu jomā var saņemt tikai tie projekti, kuri nav saņēmuši valsts un privāto atbalstu.

Par dubultā finansējuma novēršanu līdzīgi kā Kohēzijas fonda gadījumā arī TEN-T projektu ietvaros ir atbildīga ne tikai Eiropas Komisija, bet arī Eiropas Savienības dalībvalstis. Eiropas Savienības dalībvalstu un Komisijas pienākums novērst dubultā finansējuma risku netieši izriet no pienākuma veikt Eiropas Komisijai veikt saskaņotību starp dažāda atbalsta saņēmumiem projektiem, kā arī no pienākuma Eiropas Savienības dalībvalstīm veikt finanšu kontroli. Proti, saskaņā ar Padomes regulas Nr. 2236/95, ar ko paredz vispārējus noteikumus Kopienas finansiālā atbalsta piešķiršanai Eiropas komunikāciju tīklu jomā, 14. pantu, Eiropas Komisijai ir pienākums veikt koordināciju un saskaņotību starp projektiem un programmām, ko īsteno ar ieguldījumiem no Kopienas budžeta, Eiropas Investīciju bankas, Eiropas Investīciju fonda un citiem Kopienas finanšu instrumentiem. Savukārt dalībvalstīm saskaņā ar Padomes regulas Nr. 2236/95 12. pantu ir pienākums veikt finanšu kontroli, novērst un nepieļaut pārkāpumus, regulāri pārbaudīt projektu izpildi, atgūt zaudētās summas, kā arī pienākums informēt Komisiju par veiktajiem pasākumiem, kuri veikti, lai nodrošinātu iepriekš minētos pienākumus.

Ņemot vērā augstāk minēto var secināt, ka Eiropas Savienības tiesību akti nepieļauj dubultā finansējuma risku, paredzot tiešu dubultā finansējuma aizliegumu Eiropas Savienības regulās. Par dubultā finansējuma riska novēršanu praksē ir atbildīga gan Eiropas Komisija, gan Latvijas Republika kā Eiropas Savienības dalībvalsts, kurai šī pienākuma izpildes nodrošināšanai ir jāpieņem attiecīgi normatīvie akti un jāievieš vadības un kontroles sistēmas.

3. Dubultā finansējuma risks un tā novēršanas regulējums Latvijas Republikas tiesību aktos

Analizējot Eiropas komunikāciju tīklu projektu vadības likumu, tika pētīts, vai Latvijas Republikas tiesību akti pieļauj situāciju, kad viena projekta izmaksas tiek kompensētas vairāk kā no viena publiskā finansējuma avota.

Analizējot Eiropas komunikāciju tīklu projektu vadības likumu, tiesību norma, kas noteiktu tiešu dubultā finansējuma aizliegumu TEN-T projektu ietvaros, netika konstatēta. Tajā pat laikā jāuzsver, ka Eiropas Savienības pieņemtās regulas, ieskaitot tajās iekļauto nosacījumu par dubultā finansējuma aizliegumu, ir tieši piemērojamas Latvijas Republikā. Attiecīgi var secināt, ka Eiropas Savienības regulās iekļautais dubultā finansējuma aizliegums ir tieši piemērojams arī Latvijas Republikā.

Dubultā finansējuma tieša aizlieguma ietveršana tiesību aktos negarantē šāda riska novēršanu arī praksē, tāpēc svarīgi būtu noskaidrot, vai Latvijas Republikā pastāv mehānisms, kas nodrošinātu dubultā finansējuma riska novēršanu un kuri subjekti ir atbildīgi par šāda mehānisma nodrošināšanu. Pētot finansējuma novēršanas mehānismus, tiks analizēti divi posmi: pirmkārt, posms pirms projekta apstiprināšanas, otrkārt, posms projekta īstenošanas gaitā.

3.1. Dubultā finansējuma riska novēršana mehānisms pirms projekta apstiprināšanas

Dubultā finansējuma riska novēršanas mehānisms attiecībā uz TEN-T projektiem pirms projekta apstiprināšanas nedz Eiropas komunikāciju tīklu projektu vadības likumā, nedz citos Latvijas Republikas tiesību aktos nav minēts. Lai gan Eiropas komunikāciju tīklu projektu vadības likuma 4. panta piektā daļa paredz, ka projektu iesniegumu izvērtēšanas kritēriji jānosaka Ministru kabinetam, tomēr līdz šī ziņojuma rakstīšanas dienai šādi noteikumi nav pieņemti. Attiecīgi tālāk nevar tikt analizēta kārtība un mehānisms, kā tiek novērsts dubultā finansējuma risks TEN-T projektu ietvaros.

Lai gan mehānismu un kārtību Latvijas Republikas tiesību akti nenosaka, tomēr, analizējot Eiropas komunikāciju tīklu projektu vadības likumu, var secināt, ka Vadošā iestāde varētu konstatēt dubultā finansējuma risku, izvērtējot projektu iesniegumus. Proti, Eiropas komunikāciju tīklu projekta vadības likuma 10. panta pirmās daļa paredz, ka projekta iesnieguma atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām pirms projekta apstiprināšanas (pirms projekta iesniegšanas apstiprināšanai Eiropas Komisijā) izvērtē Vadošā iestāde. Saskaņā ar dotā likuma 4. panta otro daļu vadošās iestādes funkcijas veic: Satiksmes ministrija – transporta nozares projektiem; Ekonomikas ministrija – enerģētikas nozares projektiem.

3.2. Dubultā finansējuma riska novēršana mehānisms projekta īstenošanas laikā

Dubultā finansējuma riska novēršana projekta īstenošanas gaitā ir nepieciešama, lai novērstu dubultā finansējuma risku gadījumos, kad tas netiek konstatēts pirms projekta apstiprināšanas. Dubultā finansējuma riska novēršanu projekta īstenošanas gaitā varētu nodrošināt, ja jau apstiprināta projekta izmaksas, kuras jau tiek kompensētas no kāda publiskā finansējuma avota, netiktu kompensētas vēl no kāda publiskā finansējuma avota.

Analizējot Latvijas Republikas tiesību aktus tāpat kā Kohēzijas fondu ietvaros arī TEN-T projektu ietvaros, tika secināts, ka projekta īstenošanas gaitā dubultā finansējuma novēršanas mehānisms ir finansu kontroles veikšana. Finansu kontrole ietver sevī projekta izdevumu pierādošo dokumentu pārbaudi un to attiecināmības pārbaudi uz atbalsta saņemšanai apstiprināto projektu. Šādas pārbaudes rezultātā var konstatēt, vai uzrādītās projekta izmaksas atbilst apstiprinātajam konkrētajam projektam un nav attiecināmas uz kādu citu projektu. Attiecīgi, tādā veidā tiek novēsts, ka netiks kompensētas tās izmaksas, kas nav tieši attiecināmas uz konkrēto projektu. Šādu pārbaūžu rezultātā var tikt konstatēts, vai projekta iesnieguma iesniedzēja sniegtā informācija par to, ka projekts netiek finansēts no cita publiskā finansējuma avota, ir patiesa vai nepatiesa. Proti, pārbaūžu laikā var konstatēt, ka projekta iesniedzējs viena projekta izmaksas norāda kā attiecināmas uz atbalsta saņemšanu no vairāk kā viena publiskā finansējuma avota, kas savukārt norāda uz to, ka projekts tiek atbalstīts no vairāk kā viena publiskā finansējuma avota. Tādā veidā finansu kontrole nodrošina dubultā finansējuma riska novēršanu pēc projekta apstiprināšanas tā īstenošanas gaitā.

Lai novērtētu, kā finansu kontroles mehānisms darbojas praksē, svarīgi ir konstatēt tiesību subjektu, kurš būtu atbildīgas par finansu kontroli. Pēc projekta apstiprināšanas projekta īstenošanas gaitā projekta ieviešanas pārbaudi saskaņā ar Eiropas komunikāciju tīklu projektu vadības likumu veic:

- 1) Vadošā iestāde saskaņā ar Eiropas komunikāciju tīklu projektu vadības likuma 4. panta ceturtās daļas 4. punktu nodrošina projektu īstenošanas pārskatu, ziņojumu, starposma un noslēguma maksājumu pieprasījumu pārbaudi;
- 2) Atbalsta saņēmējs saskaņā ar Eiropas komunikāciju tīklu projektu vadības likuma 6. panta 4. un 7. punktu kontrolē projekta ieviešanas gaitu, veic pārbaudes projekta īstenošanas vietās un dokumentē tās, kā arī sagatavo un iesniedz vadošai iestādei ziņojumus un pārskatus;
- 3) Valsts kontrole, Eiropas Komisija, Eiropas Revīzijas palāta un Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai saskaņā ar Eiropas komunikāciju tīklu projektu vadības likuma 13. panta pirmā veic projekta ieviešanas kontroli.

Kaut arī visām augstāk minētajām institūcijām ir tiesības un / vai pienākums veikt ar projekta īstenošanu saistītas pārbaudes, neviens normatīvais akts tieši neparedz, vai un kā kādai no dotajām institūcijām būtu jāpārliedzinās par to, vai nenotiek projekta dubulta finansēšana / nepastāv dubultas finansēšanas risks. Attiecīgi var secināt, ka dubultā finansējuma risks tiek samazināts arī praksē caur finansu kontroles mehānismu, ar kuru tiek pārbaudītas apstiprinātā projekta un izmaksu saistība un tādējādi samazināts dubultā finansējuma risks.

4. Riski

Lai gan augstāk minētais mehānisms nodrošina dubultā finansējuma riska novēršanu, tomēr tai pat laikā pastāv vairāki teorētiski riski:

- 1) Viens no dubultā finansējuma riska samazinošiem faktoriem ir pieņēmums, ka nozaru ministriju, kuras administrē Kohēzijas fonda piešķirotus finansu līdzekļus, rīcībā vajadzētu būt pietiekošai informācijai par visiem attiecīgā nozarē administrētajiem publiskajiem finansējumiem, lai, saņemot projekta iesniegumu, varētu izvērtēt, vai konkrētais projekts jau netiek finansēts no kāda cita publiskā finansējuma avota. Tomēr šāds pieņēmums balstās tikai uz paļāvību, ka attiecīgo nozaru ministrijās pastāv efektīva iekšējā informācijas apmaiņa, kas nodrošina iespēju konstatēt, vai iesniegtais projekta iesniegums atbilst kādam citam līdzīgam jau iesniegtajam projektam;
- 2) Lai gan dubultā finansējuma risku TEN-T projektu ietvaros samazina vairāk citi apstākļi, tomēr, nepastāvot dubultā finansējuma novēršanas mehānismam pirms projekta apstiprināšanas, var rasties situācija, ka dubultā finansējuma risks nemaz netiks konstatēts pirms projekta apstiprināšanas, jo neviens normatīvais akts nevienai institūcijai neuzliek pienākumu novērst dubultā finansējuma risku pirms projekta apstiprināšanas.
- 3) Lai gan Eiropas komunikāciju tīklu projektu vadības likums paredz projektu īstenošanas kontroli. Tomēr šobrīd nav spēkā neviens normatīvais akts, kas sīkāk noteiktu, kādā veidā šī kontrole ir īstenojama. Neskaidrais regulējums rada risku, ka dubultā finansējuma risks var netikt novērsts arī projekta īstenošanas laikā, jo tiesību normas sīkāk neregulē un nenosaka kārtību, kādā būtu veicama projekta īstenošanas kontrole (kas sevī ietver arī finansu kontroli).

5. Ieteikumi

Ņemot vērā pastāvošos riskus, mūsu ieteikumi būtu izstrādāt TEN-T administrēšanā iesaistīto nozaru ministriju iekšējās procedūras, kas skaidri norādītu efektīvu informācijas apmaiņu attiecīgās ministrijas iekšienē un attiecībās ar citām nozaru ministrijām attiecībā uz publisko finansējumu administrēšanu un dubultā finansējuma riska novēršanu praksē. Šādās procedūrās būtu jānorāda mehānisms un kārtība, kādā ministrija nodrošina, ka departamentu un ministrijas darbinieku, kuri izvērtē projekta iesniegumu un veic finansu kontroli projekta īstenošanas laikā, rīcībā nonāktu pietiekoša informācija par iesniegtajiem projektu iesniegumiem jebkura publiskā finansējuma atbalsta saņemšanai. Izstrādājot šādas iekšējās procedūras, praktiski var tikt izslēgts risks, ka projekta, kurš jau saņem kādu citu publiskā finansējuma atbalstu, var tikt virzīts tālākai apstiprināšanai. Šāds risks var tikt novērsts ar to, ka attiecīgās nozares ministrijas darbiniekam, saņemot projekta iesniegumu, būtu pieejama informācija par projekta iesniedzēja iesniegtajiem projekta iesniegumiem atbalsta saņemšanai no cita publiskā finansējuma vai par iepriekš iesniegtajiem projekta iesniegumiem atbalsta saņemšanai no TEN-T projektiem. Šādā veidā attiecīgās nozares ministrijas darbinieki varētu konstatēt dubultā finansējuma risku jau pašā sākotnējā stadijā, pirms projekta apstiprināšanas.

Lai novērstu dubultā finansējuma risku, kas var rasties nepastāvot dubultā finansējuma riska novēršanas mehānismam pirms projekta apstiprināšanas, kā arī pastāvot neskaidram regulējumam attiecībā uz projekta īstenošanas kontroli, būtu veicami grozījumi normatīvajos aktos un/vai jaunu normatīvo aktu pieņemšana, kurā skaidri tiku izklāstīta kārtība, kādā dubultā finansējuma risks tiek novērsts pirms un pēc projekta apstiprināšanas.

IV. Dubultā finansēšana Valsts investīciju programmas ietvaros

Valsts investīciju programmas ietvaros sniegtais atbalsts būtiski atšķiras Kohēzijas fonda, Eiropas Savienības struktūrfonda un TEN-T projektiem. Valsts investīciju programma ir politikas īstenošanas instruments, ar kuru tiek atbalstītas un finansētas Latvijas Republikas prioritātes infrastruktūras sakārtošanai. Finansējums tiek veikts no valsts budžeta līdzekļiem. Valsts investīciju programmai finansējums no valsts budžeta tiek plānots katru gadu uz četrus gadu periodus. Tā kā VIP attiecas uz Latvijas Republiku nacionālajā līmenī, tad analizēts tikai Latvijas Republikas regulējums attiecībā uz dubultā finansējuma riska novēršanu.

1. VIP mērķi un prioritātes

Veicot VIP regulējošo tiesību aktu analīzi, var secināt, ka dubultā finansējuma risks VIP ietvaros tiek novērsts, plānojot valsts budžetu. Proti, plānojot valsts budžetu, tiek plānots arī finansējums VIP ietvaros, kā arī tiek konkretizētas VIP prioritātes noteiktam plānošanas periodam. Konkretizējot VIP ietvaros atbalstītās prioritātes, dubultā finansējuma risks tiek samazināts. VIP ietvaros var tikt atbalstītas noteiktas un konkrētas prioritātes, kas neatbilst citiem publiskā finansējuma avota atbalstītajiem projektiem.

Līdzīgi kā Kohēzijas fonda ietvaros, arī VIP ietvaros dubultā finansējuma riskam vajadzētu tikt samazinātam arī praksē. Proti, jebkurš publiskais finansējums atkarībā no tā veida un specifikas attiecas uz noteiktām nozarēm. Visu publisko finansējumu administrēšanu konkrētā nozarē veic attiecīgo nozaru ministrijas. Attiecīgo nozaru ministrijas rīcībā vajadzētu būt pietiekamai informācijai, lai novērstu dubultā finansējuma risku VIP ietvaros.

Ņemot vērā augstāk minēto, risks, ka VIP atbalstītā projekta izmaksas tiks segtas arī no citiem publiskā finansējuma avotiem, ir minimāls.

2. Dubultā finansējuma risks un tā novēršanas regulējums Latvijas Republikas tiesību aktos

Lai noskaidrotu, vai Latvijas Republikas tiesību akti pieļauj dubultā finansējuma risku VIP ietvaros, tika analizēts Likums par budžetu un finanšu vadību, kurš ir vienīgais uz ziņojuma rakstīšanas brīdi spēkā esošais tiesību akts, kurš tieši regulē Valsts investīciju programmas ietvaros piešķirto finansējumu.

Likumā par budžetu un finanšu vadību nav iekļauta tiesību norma, kas aizliegtu dubulto finansēšanu VIP ietvaros, kā arī nav noteikta institūcija, kura būtu atbildīga par šāda riska novēršanu.

Dubultā finansējuma aizliegums bija iekļauts 01.01.2006 spēku zaudējušajos MK noteikumos Nr. 734 „Valsts investīciju projektu pieteikumu sagatavošanas kārtība”. Proti, doto noteikumu 5. punktā tika paredzēts, ka no ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzekļiem finansēta projekta pieteikumu nevar iesniegt kā Valsts investīciju projekta pieteikumu. Tajā pat laikā tiesību akti neparedzēja šī nosacījuma izpildes kontroles mehānismu, kā arī mehānismu dubultā finansējuma konstatēšanai un / vai tās riska novēršanai projekta realizācijas gaitā. Tālāk netiks analizēti šie MK noteikumi, jo tie ir zaudējuši spēku un nav vairs piemērojami.

Neatkarīgi no tā, ka nav spēkā esoša dubultā finansējuma novēršanas mehānisms tieši VIP ietvaros, dubultā finansējuma risks tiek novērsts Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros, paredzot Eiropas Savienības struktūrfondu regulējumā dubultā finansējuma novēršanu arī attiecībā ar VIP. Proti, MK noteikumu Nr. 545 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina struktūrfondu ieviešanu un grozījumu izdarīšanu plānošanas dokumentos” pielikums nosaka Eiropas Savienības struktūrfondu projektu iesniegumu formas saturu, paredzot, cita starpā, pieteikuma iesniedzēja apliecinājumu par to, ka noteiktais projekts jau pašlaik netiek finansēts/ līdzfinansēts no citiem Eiropas Savienības līdzekļiem vai valsts budžeta

līdzekļiem. Šāds apliecinājums ir iekļauts projekta iesnieguma formā atbalsta saņemšanai no Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Lauksaimniecības vadības un garantiju fonda, Zivsaimniecības vadības finanšu instrumenta, tomēr šāds apliecinājums nav iekļauts atbalsta saņemšanai no Eiropas Reģionālā attīstības fonda. Savukārt projektu iesniegumu formās, kuras attiecas uz Eiropas Sociālo fondu un Eiropas Reģionālās attīstības fondu, ir iekļauts apliecinājums, ka noteiktais projekts nākotnē netiek finansēts/ līdzfinansēts no citiem Eiropas Savienības līdzekļiem vai valsts budžeta līdzekļiem.

3. Riski

Lai gan ziņojumā veiktās analīzes rezultātā tika secināts, ka dubultā finansējuma risks tiek samazināts, tomēr tai pat laikā pastāv vairāki riski:

- 1) viens no dubultā finansējuma riska samazinošiem faktoriem ir pieņēmums, ka nozaru ministriju, kuras administrē Kohēzijas fonda piešķirotus finansu līdzekļus, rīcībā vajadzētu būt pietiekošai informācijai par visiem attiecīgā nozarē administrētajiem publiskajiem finansējumiem, lai, saņemot projekta iesniegumu, varētu izvērtēt, vai konkrētais projekts jau netiek finansēts no kāda cita publiskā finansējuma avota. Tomēr šāds pieņēmums balstās tikai uz paļāvību, ka attiecīgo nozaru ministrijās pastāv efektīva iekšējā informācijas apmaiņa, kas nodrošina iespēju konstatēt, vai iesniegtais projekta iesniegums atbilst kādam citam līdzīgam jau iesniegtajam projektam;
- 2) vienīgais dubultā finansējuma novēršanas kritērijs ir konkretizētās VIP prioritātes noteiktam plānošanas periodam, tomēr, nepastāvot dubultā finansējuma novēršanas mehānismam ne pirms projekta apstiprināšanas, ne tā īstenošanas gaitā, var rasties situācija, ka dubultā finansējuma risks nemaz netiks konstatēts, jo neviens normatīvais akts nevienai institūcijai neuzliek pienākumu konstatēt un novērst dubultā finansējuma risku.

4. Ieteikumi

Ņemot vērā pastāvošos riskus, mūsu ieteikumi būtu izstrādāt VIP projektu administrēšanā iesaistīto nozaru ministriju iekšējās procedūras, kas skaidri norādītu efektīvu informācijas apmaiņu attiecīgās ministrijas iekšienē un attiecībās ar citām nozaru ministrijām attiecībā uz publisko finansējumu administrēšanu un dubultā finansējuma riska novēršanu praksē. Šādās procedūrās būtu jānorāda mehānisms un kārtība, kādā ministrija nodrošina, ka departamentu un ministrijas darbinieku, kuri izvērtē projekta iesniegumu un veic finansu kontroli projekta īstenošanas laikā, rīcībā nonāktu pietiekoša informācija par iesniegtajiem pieteikumiem jebkura publiskā finansējuma atbalsta saņemšanai. Izstrādājot šādas iekšējās procedūras, praktiski var tikt izslēgts risks, ka projekta, kurš jau saņem kādu citu publiskā finansējuma atbalstu, var tikt virzīts tālākai apstiprināšanai. Šāds risks var tikt novērsts ar to, ka attiecīgās nozares ministrijas darbiniekam, saņemot projekta iesniegumu, būtu pieejama informācija par projekta iesniedzēja iesniegtajiem projekta iesniegumiem atbalsta saņemšanai no cita publiskā finansējuma vai par iepriekš iesniegtajiem projekta iesniegumiem atbalsta saņemšanai no VIP. Šādā veidā attiecīgās nozares ministrijas darbinieki varētu konstatēt dubultā finansējuma risku jau pašā sākotnējā stadijā, pirms projekta apstiprināšanas.

Lai novērstu dubultā finansējuma risku, kas var rasties nepastāvot dubultā finansējuma riska novēršanas mehānismam, būtu veicami grozījumi normatīvajos aktos un/vai jaunu normatīvo aktu pieņemšana, kurā sīkāk tiktu izklāstīta kārtība, kādā dubultā finansējuma risks tiek novērsts pirms un pēc projekta apstiprināšanas.

Pielikums Nr. 1. – Ziņojumā analizētie Eiropas Savienības un Latvijas Republikas normatīvie akti**A. Dubultā finansējuma risks rēķinu līmenī**

Lai noskaidrotu dubultā finansējuma riska iespējamību rēķinu līmenī, ir veikta sekojošu Latvijas Republikas tiesību aktu analīze:

- Eiropas Komisijas Regula Nr. 1685/2000 ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai Nr. 1260/1999 attiecībā uz izdevumu kompensējamību;
- Latvijas Republikas Civillikuma Saistību tiesību daļa;
- Likums „Par Grāmatvedību”;
- 21.10.2003. Ministru Kabineta noteikumu nr.585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju”;
- 23.04.1996. Ministru Kabineta noteikumu nr.154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi” analīze.

B. Dubultā finansējuma risks projektu līmenī**I. Kohēzijas fonda ietvaros**

Lai noskaidrotu dubultā finansējuma iespējamību no Kohēzijas fonda finansēto projektu ietvaros, ir veikta sekojošu Eiropas Savienības un Latvijas Republikas tiesību aktu analīze:

- Padomes regula (EK) Nr. 1164/94 (1994. gada 16. maijs) par Kohēzijas fonda izveidi;
- Padomes regula (EK) Nr. 1264/1999 (1999. gada 21. jūnijs), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1164/94 par Kohēzijas fonda izveidi;
- Padomes regula (EK) Nr. 1265/99 (1999. gada 21. jūnijs), ar ko groza II pielikumu Regulā (EK) Nr. 1164/94 par Kohēzijas fonda izveidi;
- Komisijas regula (EK) Nr. 1386/2002 (2002. gada 29. jūlijs), ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1164/94 attiecībā uz tādas palīdzības pārvaldības un kontroles sistēmām, kura piešķirta no Kohēzijas fonda, kā arī kārtību finansiālu labojumu veikšanai;
- Komisijas regula (EK) Nr. 1831/94 (1994. gada 26. jūlijs) par pārkāpumiem finansēšanā no Kohēzijas fonda un nepareizi izmaksātu līdzekļu atgūšanu un par informācijas sistēmas izveidi šajā jomā;
- Komisijas Regula (EK) Nr. 2168/2005 (2005. gada 23. decembris), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1831/94 par pārkāpumiem finansēšanā no Kohēzijas fonda un nepareizi izmaksātu līdzekļu atgūšanu un par informācijas sistēmas izveidi šajā jomā;
- Kā arī ir piemērojama Padomes regula Nr. 1260/1999 (1999. gada 21. jūnijs), ar ko paredz vispārīgus noteikumus par struktūrfondiem, arī var tikt attiecināta uz Kohēzijas fondu;
- Eiropas Padomes regula Nr. 1447/2001 (2001. gada 28. jūnijs), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1260/1999, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par struktūrfondiem;
- Eiropas Padomes regula (EK) Nr. 1105/2003 (2003. gada 26. maijs), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1260/1999, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par struktūrfondiem;
- Eiropas Padomes regula (EK) Nr. 173/2005 (2005. gada 24. janvāris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1260/1999, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par struktūrfondiem, saistībā ar *PEACE* programmas darbības termiņa pagarināšanu;
- Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projektu vadības likums (spēkā no 01.01.2006);
- 13.04.2003 MK noteikumi Nr. 298 „Noteikumi par kārtību, kādā sagatavo, apstiprina, īsteno un uzrauga no Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzekļiem finansētos projektus” (spēkā no 01.05.2004 līdz 01.11.2006);

- 14.02.2006 MK noteikumi Nr. 120 „Noteikumi par Kohēzijas fonda ietvara dokumentu” (spēkā no 22.02.2006);
- 27.06.2006 MK noteikumos Nr. 537 „Kārtībā, kādā Kohēzijas fonda vadošā iestāde izvērtē Kohēzijas fonda projekta iesniegumu”;
- 04.04.2006 MK noteikumi Nr. 269 „Kārtībā, kādā piešķir un anulē lietotāja tiesības Kohēzijas fonda projektu vienotajā informācijas sistēmā”(spēkā no 13.04.2006);
- 29.08.2006 MK noteikumi Nr. 704 „Kārtība, kādā uzskaita un atmaksā Kohēzijas fonda projektu ietvaros neatbilstoši veiktos izdevumus”(spēkā no 02.09.2006);
- 04.04.2006 MK noteikumi Nr. 271 „Kārtībā, kādā veicamas pārbaudes no Kohēzijas fonda līdzekļiem finansēto projektu īstenošanas vietās”(spēkā no 26.04.2006);
- 04.04.2006 MK instrukcija Nr. 5 „Kohēzijas fondu vadības un kontroles sistēmas uzraudzības instrukcija”(spēkā no 20.04.2006); 04.07.2006 MK noteikumi Nr. 555 „Kārtība, kādā kohēzijas fonda projektu vadībā iesaistītās institūcijas veic projektu izdevumu izlases veida pārbaudes”(spēkā no 14.07.2006);
- 04.07.2006 MK noteikumi Nr. 554 „Kārtība, kādā kohēzijas fonda projektu vadībā iesaistītās institūcijas veic sniedz ziņas par konstatētajiem pārkāpumiem un neatbilstību projektu īstenošanā”(spēkā no 04.07.2006).

II. Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros

Lai noskaidrotu dubultā finansējuma iespējamību no Eiropas Savienības struktūrfondu finansēto projektu ietvaros, ir veikta sekojošu Eiropas Savienības un Latvijas Republikas tiesību aktu analīze:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1783/1999 (1999. gada 12. jūlijs) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1784/1999 (1999. gada 12. jūlijs) par Eiropas Sociālo fondu;
- Padomes Regula (EK) Nr. 1263/1999 (1999. gada 21. jūnijs) par Zivsaimniecības virzības finansēšanas instrumentu;
- Padomes regula Nr. 2792/1999, kas nosaka sīki izstrādātus Kopienas noteikumus un kārtību attiecībā uz struktūrpalīdzību zivsaimniecības nozarē;
- Padomes Regula (EK) Nr. 1451/2001 (2001. gada 28. jūnijs), ar kuru groza Regulu Nr. 2792/1999, kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus un kārtību attiecībā uz Kopienas struktūrpalīdzību zivsaimniecības nozarē;
- Padomes Regula (EK) Nr. 179/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko groza Regulu Nr. 2792/1999, ar ko paredz sīki izstrādātus Kopienas noteikumus un kārtību attiecībā uz struktūrpalīdzību zivsaimniecības nozarē;
- Padomes Regula (EK) Nr. 2369/2002 (2002. gada 20. decembris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 2792/1999, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus un kārtību attiecībā uz Kopienas struktūrpalīdzību zivsaimniecības nozarē;
- Padomes Regula (EK) Nr. 1421/2004 (2004. gada 19. jūlijs), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 2792/1999, kas nosaka sīki izstrādātus Kopienas noteikumus un kārtību attiecībā uz struktūrpalīdzību zivsaimniecības nozarē;
- Padomes Regula (EK) Nr. 485/2005 (2005. gada 16. marts) par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2792/1999 attiecībā uz īpašiem pasākumiem kuģu nodošanai valstīm, kuras 2004. gadā skāris cunami;
- Eiropas Padomes regula Nr. 1260/1999 (1999. gada 21. jūnijs), ar ko paredz vispārīgus noteikumus par struktūrfondu;
- Eiropas Padomes regula Nr. 1447/2001 (2001. gada 28. jūnijs), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1260/1999, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par struktūrfondu;

- Eiropas Padomes regula (EK) Nr. 1105/2003 (2003. gada 26. maijs), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1260/1999, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par struktūrfondiem;
- Eiropas Padomes regula (EK) Nr. 173/2005 (2005. gada 24. janvāris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1260/1999, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par struktūrfondiem, saistībā ar PEACE programmas darbības termiņa pagarināšanu;
- Padomes regula (EK, EURATOM) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību;
- Komisijas regula (EK) Nr. 1681/94 (1994. gada 11. jūlijs) par pārkāpumiem struktūrpolitikas finansēšanā un nepareizi izmaksātu līdzekļu atgūšanu par informācijas sistēmas izveidi šajā jomā;
- Komisijas Regula (EK) Nr. 2035/2005 (2005. gada 12. decembris), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1681/94 par pārkāpumiem struktūrpolitikas finansēšanā un nepareizi izmaksātu līdzekļu atgūšanu un par informācijas sistēmas izveidi šajā jomā;
- Komisijas regula (EK) Nr. 438/2001 (2001. gada 2. marts), ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1260/1999 attiecībā uz vadības un kontroles sistēmām, ko piemēro no struktūrfondiem piešķirtajai palīdzībai;
- Komisijas regula (EK) Nr. 1685/2000 (2000. gada 28. jūlijs), ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1260/1999 attiecībā uz izdevumu kompensējamību Struktūrfondu līdzfinansētās darbībās.
- Padomes Regula (EK) Nr. 1257/99 (1999. gada 17. maijs) par Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) atbalstu lauku attīstībai un dažu regulu grozīšanu un atcelšanu;
- Komisijas Regula (EK) Nr. 1783/2003 (2003. gada 29. septembris) par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 1257/1999 par Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) atbalstu lauku attīstībai;
- Padomes Regula (EK) Nr. 567/2004 (2004. gada 22. marts), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1257/1999 par Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) atbalstu lauku attīstībai;
- Padomes Regula (EK) Nr. 583/2004 (2004. gada 22. marts), ar kuru groza Regulas (EK) Nr. 1782/2003, ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, (EK) Nr. 1786/2003 par žāvētās rupjās lopbarības tirgus kopīgo organizāciju un (EK) Nr. 1257/1999 par lauku attīstības atbalstu no Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) sakarā ar Čehijas, Igaunijas, Kipras, Latvijas, Lietuvas, Ungārijas, Maltas, Polijas, Slovēnijas un Slovākijas pievienošanu Eiropas Savienībai;
- Padomes Regula (EK) Nr. 2223/2004 (2004. gada 22. decembris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1257/1999, ar ko paredz atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF);
- Komisijas Regula (EK) Nr. 2355/2002 (2002. gada 27. decembris), ar kuru groza Komisijas Regulu (EK) Nr. 438/2001, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1260/1999 attiecībā uz vadības un kontroles sistēmām, ko piemēro no struktūrfondiem piešķirtajai palīdzībai;
- Eiropas Savienības struktūrfondu vadības likums (spēkā no 01.01.2006);
- 30.03.2004 MK noteikumi Nr. 200 „Noteikumi par Eiropas Savienības struktūrfondu vadību” (spēkā no 28.04.2004 līdz 01.07.2006);
- 10.09.2003 MK rīkojums Nr. 573 „Par uzdevumiem Eiropas Savienības struktūrfondu vadības, uzraudzības, kontroles un novērtēšanas sistēmas ieviešanai”;
- 27.06.2003 MK noteikumi Nr. 538 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina finanšu kontroli un auditu” (spēkā no 01.07.2006);
- 27.06.2006 MK noteikumi Nr. 546 „Kārtība, kādā valsts budžetā plāno līdzekļus Eiropas Savienības struktūrfondu finansēto projektu īstenošanai un veic maksājums” (spēkā no 01.07.2006);
- 20.06.2006 MK noteikumi Nr. 501 „Kārtība, kādā struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina struktūrfondu uzraudzību un izvērtēšanu” (spēkā no 01.07.2006);

- 20.06.2006 MK noteikumi Nr. 494 „Eiropas Savienības struktūrfondu finanšu vadības nodrošināšanas kārtība” (spēkā no 01.07.2006);
- 27.06.2006 MK noteikumi Nr. 544 „Kārtība, kādā ziņo par struktūrfondu finansēto projektu ieviešanā konstatētajām neatbilstībām un pieņem lēmumu par piešķirtā finansējuma izlietojumu” (spēkā no 01.07.2006);
- 04.07.2006 MK noteikumi Nr. 549 „Noteikumi par Eiropas Savienības struktūrfondu projektu iesniegumu vērtēšanas kārtību un kritērijiem” (spēkā no 07.07.2006);
- 27.06.2006 MK noteikumi Nr. 545 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina struktūrfondu ieviešanu un grozījumu izdarīšanu plānošanas dokumentos” (spēkā no 01.07.2006);
- 20.06.2006 MK noteikumi Nr. 484 „Kārtība, kādā piešķir un anulē lietotāja tiesības Eiropas Savienības struktūrfondu vadības informācijas sistēmā” (spēkā no 23.06.2006).
- Konkrēti attiecībā uz ELVGF un arī uz ZVFI būtu piemērojams Lauksaimniecības un lauku attīstības likums (spēkā no 24.04.2004);
- Konkrēti attiecībā uz ELVGF 30.11.2004 MK noteikumi Nr. 1002 „Kārtība, kādā ieviešams programmdokuments „Latvijas lauku attīstības plāns Lauku attīstības programmas īstenošanai 2004. – 2006. gadam”” (spēkā no 07.12.2004);
- 24.01.2006 MK noteikumi „Noteikumi par grantu shēmu „Atbalsts komercdarbības infrastruktūras modernizācijai””;
- 25.07.2006 MK noteikumi Nr. 605 „Zivsaimniecības vadības finansēšanas instrumenta vadības komitejas nolikums” (spēkā no 28.07.2006);
- 25.07.2006 MK noteikumi Nr. 608 „Eiropas Sociālā fonda vadības komitejas nolikums” (spēkā no 28.07.2006);
- 25.07.2006 MK noteikumi Nr. 604 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda vadības komitejas nolikums” (spēkā no 28.07.2006);
- 25.07.2006 MK noteikumi Nr. 606 „Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda virzības daļas vadības komitejas nolikums” (spēkā no 28.07.2006);
- 25.07.2006 MK noteikumi Nr. 607 „Eiropas Savienības struktūrfondu uzraudzības komitejas nolikums” (spēkā no 28.07.2006).

III. TEN-T projektu ietvaros

Lai noskaidrotu dubultā finansējuma iespējamību no Eiropas Kopienas finansiālā atbalsta Eiropas komunikāciju tīklu jomā finansēto projektu ietvaros, ir veikta sekojošu Eiropas Savienības un Latvijas Republikas tiesību aktu analīze:

- Eiropas Padomes regula (EK) Nr. 2236/95 (1995. gada 18. septembris), ar ko paredz vispārējus noteikumus Kopienas finansiāla atbalsta piešķiršanai Eiropas komunikāciju tīklu jomā;
- Eiropas Parlamenta un Padomes regula (EK) Nr. 1655/1999 (1999. gada 19. jūlijs), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 2236/95, ar ko paredz vispārējus noteikumus Kopienas finansiāla atbalsta piešķiršanai Eiropas komunikāciju tīklu jomā;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 788/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 2236/95 un Regulas (EK) Nr. 1655/2000, (EK) Nr. 1382/2003, (EK) Nr. 2152/2003, lai pielāgotu pamatsummas, ņemot vērā Eiropas Savienības paplašināšanos;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 807/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 2236/95, ar ko paredz vispārējus noteikumus Kopienas finansiāla atbalsta piešķiršanai Eiropas komunikāciju tīklu jomā;

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1159/2005 (2005. gada 6. jūlijs), ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 2236/95, ar ko paredz vispārējus noteikumus Kopienas finansiāla atbalsta piešķiršanai Eiropas komunikāciju tīklu jomā;
- Eiropas Parlamenta un Padomes lēmums Nr. 1692/96/EK par Kopienas pamatnostādnēm Eiropas transporta tīkla attīstībai;
- Eiropas komunikāciju tīklu projektu vadības likums (spēkā no 2007. gada līdz 2013. gada 31. decembrim).

IV. Valsts investīciju programmas ietvaros

Lai noskaidrotu dubultā finansējuma iespējamību ar Valsts investīciju programmas finansējuma ietvaros, ir veikta sekojošu Latvijas Republikas tiesību aktu analīze:

- Likums par budžetu un finanšu vadību (spēkā no 21.04.1994);
- 08.10.1996 MK noteikumi Nr. 377 „Valsts investīciju programmas sagatavošanas, finansēšanas un realizācijas kārtība” (spēkā no 12.10.1996 un nav piemērojami no 01.06.2003);
- Komerccarbības atbalsta kontroles likums (spēkā no 01.01.2003);
- 10.05.2005 MK instrukcija Nr. 4 „Valsts investīciju programmas izstrādes instrukcija” (spēkā no 18.05.2005 līdz 01.01.2006);
- 16.12.2003 MK noteikumi Nr. 734 „Valsts investīciju projektu pieteikumu sagatavošanas kārtība” (spēkā no 31.12.2003 līdz 01.01.2006);
- LR Finanšu ministrijas rīkojums Nr. 122 „Par Valsts investīciju programmas investīciju projektu gala ziņojuma veidlapas apstiprināšanu” (spēkā no 25.02.2004 līdz 01.01.2006);
- 27.07.2004 MK rīkojums Nr. 518 „Valsts investīciju programmas pieteikums 2005. – 2009. gadam” (spēkā no 27.07.2004);
- 18.09.2006 MK rīkojums Nr. 705 „Politikas plānošanas sistēmas attīstības pamatnostādnes” (spēkā no 18.09.2006);
- 27.04.2005 MK rīkojums Nr. 276 „Valsts investīciju programmas pieteikums 2006. – 2010. gadam” (spēkā no 27.04.2004);
- 27.06.2006 MK noteikumi Nr. 545 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina struktūrfondu ieviešanu un grozījumu izdarīšanu plānošanas dokumentos” (spēkā no 01.07.2006);
- 06.02.2007 MK noteikumi Nr. 100 „Kārtība, kādā Eiropas Komisijā elektroniski iesniedz atbalsta programmu un individuālo atbalsta projektu paziņojumus un kārtībā piešķir un anulē atbalsta paziņojumu elektroniskās sistēmas lietošanas tiesības” (spēkā no 14.02.2007).